

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI ve EKONOMİSİ
BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN TEKNOLOJİ LİDERLİĞİ
YETERLİLİKLERİNİN ÖĞRETMENLER TARAFINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Emel BAYDEMİR

DENİZLİ - 2022

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI ve EKONOMİSİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN TEKNOLOJİ LİDERLİĞİ
YETERLİLİKLERİNİN ÖĞRETMENLER TARAFINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Emel BAYDEMİR

Danışman

Doç. Dr. Aydan ORDU

JÜRİ ÜYELERİ PROJE ONAY SAYFASI

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı öğrencisi Emel BAYDEMİR tarafından hazırlanan “Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Aydan ORDU

Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/./2022 tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ

Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içindeki bütün bilgi ve belgelerin akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinde yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Emel BAYDEMİR

ÖZET

Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliklerinin Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi

BAYDEMİR, Emel

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD,
Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı
Proje Danışmanı: Doç. Dr. Aydan ORDU
Haziran, 2022, 77 sayfa

Araştırmanın amacı okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilikleri düzeyinin öğretmen görüşlerine göre incelenmesidir. Araştırmada nicel yöntemlerden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2021 – 2022 eğitim öğretim yılında Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde lise kademesinde çalışan 305 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeği (EYÖTELYÖ) kullanılmıştır. Araştırmanın alt problemlerinin analizi için bağımsız gruplar için T – Testi, One – Way Anova, Kruskal Wallis – H ve Post Hoc Test olan Games Howell kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda lise kademesinde çalışan öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilikleri orta düzey olarak tespit edilmiştir. Alt boyutlar olan Vizyoner Liderlik, Dijital Çağ Öğrenme Kültürü, Mesleki Gelişimde Mükemmellik, Sistematik Gelişim, Dijital Vatandaşlık boyutlarında da öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilik düzeyleri orta düzey olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Analiz sonuçlarında cinsiyet, yaş, okul türü ve teknolojiye yönelik hizmet içi eğitim alma durumlarına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Görev süresi değişkeninde teknoloji liderliği ve alt boyut olan Vizyoner Liderlik ve Dijital Vatandaşlık boyutunda 10 yıl ve altı görev süresi ile 16 – 20 yıl görev süresine sahip öğretmenler arasında anlamlı bir farklılığa ulaşılmıştır. Öğretmenlerin teknoloji kullanımı yeterlilikleri değişkenine göre bütün alt boyutlarda anlamlı bir farklılık tespit edilmiş, kendilerini teknolojik açıdan yeterli gören öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin görüşlerinde öğretmenler lehine, küçük bir etkiye sahip farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bilgisayar kullanımı süresi değişkenine göre

teknoloji liderliği boyutunda anlamlı bir farklılık yokken, alt boyutu olan Vizyoner Liderlik anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Vizyoner Liderlik boyutunda anlamlı farklılığın 10 yıl ve altı ile 21 yıl ve üzeri, 11 – 15 yıl ile 21 yıl ve üzeri gruplar arasında olduğu tespit edilmiştir. Dijital Çağ Öğrenme Kültürü boyutunda ise gruplar arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Lider, teknoloji liderliği, okul yöneticisi, liseler

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
ETİK BEYANNAMESİ	iv
ÖZET	v
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xii
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problemin Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi	1
1.3. Alt Problemler	2
1.4. Araştırmanın Amacı	2
1.5. Araştırmanın Önemi.....	2
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	3
1.7. Sayıltılar	3
1.8. Tanımlar	4
İKİNCİ BÖLÜM KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1. Dijital Çağ	5
2.2. Teknolojinin Gelişim Süreci ve Önemi.....	6
2.2.1. Eğitim Teknolojisi	6
2.2.2. Eğitimde Teknoloji Kullanımı.....	8
2.2.2.1. Türkiye’de eğitimde teknoloji kullanımı	9
2.2.3. Okul müdürlerinin eğitim teknoloji kullanımındaki rolü	9
2.3. Liderlik.....	10
2.3.1. Liderlik Kuramları.....	11
2.3.1.1. Özellik kuramları	11
2.3.1.2. Davranış kuramları.	12
2.3.1.3. Durumsallık kuramları	13
2.4. Teknoloji Liderliği	14
2.4.1. Eğitim Kurumlarında Teknoloji Liderliği	17
2.4.2. Yöneticiler İçin Teknoloji Liderliği Standartları.....	18
2.4.2.1. Yöneticiler için ISTE Standartları	19

2.5. İlgili Araştırmalar.....	21
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	30
3.1. Araştırmanın Modeli	30
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	30
3.3. Veri Toplama Araçları	33
3.3.1 Öğretmenlere Uygulanan Ölçek	33
3.4. Verilerin Toplama Süreci	35
3.5. Verilerin Analizi.....	36
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM	37
4.1. Öğretmenlere Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	37
4.2. Öğretmenlere Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Alt Boyutu Olan Vizyoner Liderlik Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	37
4.3. Öğretmenlere Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Alt Boyutu Olan Dijital Çağ Öğrenme Kültürü Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	38
4.4. Öğretmenlere Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Alt Boyutu Olan Mesleki Gelişimde Mükemmellik Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar....	38
4.5. Öğretmenlere Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Alt Boyutu Olan Sistematik Gelişime Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	39
4.6. Öğretmenlere Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Alt Boyutu Olan Dijital Vatandaşlık Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar	39
4.7. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Değerlendirilmesi	39
4.8. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Değerlendirilmesi	40
4.9. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Görev Sürelerine Göre Değerlendirilmesi	41
4.10. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Çalışılan Okul Türüne Göre Değerlendirilmesi.....	43
4.11. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Teknolojik Yeterliliklerine Göre Değerlendirilmesi	43

4.12. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanım Sürelerine Göre Değerlendirilmesi ...	45
4.13. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Hizmetiçi Eğitim Alma Durumlarına Göre Değerlendirilmesi	46
BEŞİNCİ BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	48
5.1. Sonuç ve Tartışma.....	48
5.2. Öneriler	51
KAYNAKÇA	53
EKLER	61
Ek – 1 Araştırma İzin Belgesi	61
Ek – 2 Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeği.....	62
ÖZGEÇMİŞ.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 3. 1. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre İlişkin Dağılımları.....	30
Tablo 3. 2. Öğretmenlerin Yaşlara Göre İlişkin Dağılımları	31
Tablo 3. 3. Öğretmenlerin Görev Sürelerine Göre İlişkin Dağılımları.....	31
Tablo 3. 4. Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanım Sürelerine Göre İlişkin Dağılımları	31
Tablo 3. 5. Öğretmenlerin Çalıştığı Okul Türüne Göre İlişkin Dağılımları	32
Tablo 3. 6. Öğretmenlerin Kendilerini Teknolojik Açıdan Yeterli Bulmalarına Göre İlişkin Dağılımları.....	32
Tablo 3. 7. Öğretmenlerin Teknoloji İle İlgili Hizmetiçi Eğitime Katılım Durumuna Göre İlişkin Dağılımları.....	32
Tablo 3. 8. Ölçek Sahibinin Ölçek İç Tutarlılık Katsayıları	34
Tablo 3. 9. Ölçekler Ve Alt Boyutlarının İç Tutarlılık Katsayıları Analizi.....	34
Tablo 3. 10. 5’li Likert Aritmetik Ortalama Değerlendirme Alt Ve Üst Sınırları	34
Tablo 3. 11. Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçek Değer Aralıkları	35
Tablo 3. 12. Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçek Ve Alt Boyutlarının Normallik Değerleri.....	35
Tablo 4. 1. Öğretmelere Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliği Analizi	37
Tablo 4. 2. Öğretmelere Göre Okul Yöneticilerinin Vizyoner Liderlik Yeterliliği Analizi..	37
Tablo 4. 3. Öğretmelere Göre Okul Yöneticilerinin Dijital Çağ Öğrenme Kültürü Yeterliliği Analizi	38
Tablo 4. 4. Öğretmelere Göre Okul Yöneticilerinin Mesleki Gelişimde Mükemmellik Yeterliliği Analizi	38
Tablo 4. 5. Öğretmelere Göre Okul Yöneticilerinin Sistemik Gelişim Yeterliliği Analizi	39
Tablo 4. 6. Öğretmelere Göre Okul Yöneticilerinin Dijital Vatandaşlık Yeterliliği Analizi	39
Tablo 4. 7. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Cinsiyete Göre Farklarının Bağımsız Gruplar İçin T - Testi Sonuçları.....	40
Tablo 4. 8. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Yaşa Göre Farklarının One – Way Anova Testi Sonuçları	41
Tablo 4. 9. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Görev Süresine Göre Farklarının One – Way Anova Testi Sonuçları	42
Tablo 4. 10. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Okul Türüne Göre Farklarının Kruskall Wallis H Testi Sonuçları.....	43

Tablo 4. 11. <i>Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Öğretmenlerin Teknoloji Kullanım Yeterliliklerine Göre Farklarının Bağımsız Gruplar İçin T - Testi Sonuçları</i>	44
Tablo 4. 12. <i>Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanımı Sürelerine Göre Farklarının One – Way Anova Testi Sonuçları</i>	45
Tablo 4. 13. <i>Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Hizmetiçi Eğitim Alma Durumuna Göre Farklarının Bağımsız Gruplar İçin T - Testi Sonuçları</i>	47

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 2. 1.</i> Eğitim teknolojisini oluşturan öğelerin birbiriyle ilişkisi	7
<i>Şekil 2. 2.</i> Teknoloji liderliği modeli	15
<i>Şekil 2. 3.</i> Teknoloji liderinin örtüşen iş sorumlulukları.....	17

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, problemin amacı, problem cümlesi, problemin önemi, alt problemler, sayıtlar, tanımlar ve sınırlılıklar üzerinde durulmaktadır.

1.1. Problemin Durumu

Teknoloji, insanlığın tecrübelerinin yansımasıdır. İnsanlar elde ettikleri bilgi birikimi ile düşünmüş, üretmiş ve teknoloji kavramını oluşturmuştur. Teknoloji sayesinde insanlar yaşama daha kolay uyum sağlayabilmekte ve hayatları kolaylaşmaktadır (Milli Eğitim Dergisi, 2003). Dünyada söz sahibi olabilmek bilme, teknoloji, araştırmaya önem vermekle mümkündür (Çınarer, 2015, s.12). Tarım toplumundan sanayi toplumuna geçiş, sanayi toplumunun da beraberinde bilgi toplumunu getirmesi, teknolojinin desteğiyle olmuştur (Dağhan, Kalaycı ve Seferoğlu, 2011, s.2).

Teknolojinin gelişimi Sanayi devrimi ile başlamaktadır. İşlerin kolay ve hızlı yapılabilmesi için makineler geliştirilmiş ve fabrikalar kurulmuştur. Teknolojinin insanların hayatlarına olumlu yönde etki etmeye başlamıştır (Buyruk, 2018).

Eğitimde kalitenin arttırabilmesi için gelişen teknolojiye ayak uydurulması gerekmektedir. Eğitimde bu adaptasyonun öncüsü okul yöneticileri olacaktır. Gerek okulun işleyişinin sorunsuz olması gerekse öğrenciler ve öğretmenler için verimli bir öğrenme ortamı oluşturulması için okul yöneticilerinin teknoloji kullanımını çok iyi özümsemesi ve uygulaması gereklidir.

Teknolojik gelişmeleri takip edip, okula entegre edebilmek okul örgütünün gelişimine olumlu yönde katkı sağlayacaktır (Cantürk ve Günbayı, 2011). Okul örgütünün amaçları doğrultusunda kaynakların etkili kullanımı okul müdürlerinin bilgi, becerisi ve liderlik vasfına bağlıdır (Yalçınkaya, 2002).

Okullarda da eğitim – öğretimde kalitenin artması ve öğrenen örgüt olabilmeleri etkili bir teknoloji liderliğine bağlıdır. Özellikle de pandemi nedeniyle teknoloji kullanımlarındaki dijital yeterlilik düzeyleri, duruma adaptasyonları bu yeterliliklerin en üst seviyede olması gerektiğini göstermiştir.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırmada, “Denizli il merkezinde lise kademesindeki eğitim kurumlarında görev yapmakta olan öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine

ilişkin görüşleri nedir? sorusuna cevap aranacaktır. Bu soru çalışmanın problemini oluşturmaktadır.

1.3. Alt Problemler

Bu araştırmada aşağıda yer alan alt problemlere cevap aranacaktır:

1. Öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilikleri ne düzeydedir?
2. Öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği alt boyutları olan vizyoner liderlik, dijital çağ öğrenme kültürü, mesleki gelişimde mükemmellik, sistematik gelişim, dijital vatandaşlık yeterlilikleri ne düzeydedir?
3. Öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin görüşleri cinsiyete, yaşa, görev süresine, okul türüne, öğretmenlerin teknoloji yeterliliklerine, bilgisayar kullanım sürelerine, teknolojiye yönelik hizmetiçi eğitim alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı; dijital bilgeliğin önemli olduğu günümüzde kişilerin bireysel ve örgütteki dijital yeterliliklerinin, gelişmeye her zaman açık olmanın, teknolojiyi hayatın her alanında etkili olarak kullanmanın önemini vurgulamaktır. Özellikle eğitim kurumlarında etkili bir örgüt kültürü oluşturmanın yolu etkili bir liderlikten geçmektedir. Okul müdürleri teknolojiyi benimseyip, çağdaş bir teknoloji lideri olmalıdır.

Araştırmada Denizli’de bulunan okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterliliklerini öğretmenlerin görüşlerine göre belirlemek, yorumlamak ve önerilerde bulunmak amaçlanmaktadır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Bilişim teknolojileri kullanımı günlük hayatımızın vazgeçilmezi haline gelmiştir. Herkes kendi ihtiyacı doğrultusunda teknoloji kullanımını öğrenmekte ve kullanmaktadır.

Günümüz koşullarında bilişim teknolojilerinin etkili bir şekilde kullanılması, zaman ve mekân kavramı olmadan eğitimin devam etmesine olanak tanımaktadır. Özellikle yaşanan salgın nedeniyle evlerden çıkılmaması eğitime evlerden devam edilmesini mecbur kılmıştır. Bu da her bireyin teknoloji açısından yeterli olması gerektiğini ortaya koymuştur. Dersler bilgisayar ortamına taşınmış, öğretmen – öğrenci herkesin duruma adapte olması gerekmiştir.

Covid -19 salgını nedeniyle dersler, toplantılar, ders programlarının yapılması, ders içeriklerinin hazırlanması, dijital ortama uygun öğretim yöntem ve tekniklerinin tespit edilmesi ve dijital ortamda ölçme değerlendirme yapılması gerekliliğini beraberinde getirmiştir.

Okul yönetiminin özellikle pandemi durumda okulun işleyişini büyük oranda dijital ortama taşımasını gerektirmiştir. Teknoloji liderliğine sahip olan okul yöneticileri süreci iyi idare ederek, mağduriyeti en az seviyeye indirmiştir.

Okul yöneticilerinin teknolojiye hâkim olması, teknolojiyi etkili bir şekilde kullanması öğretmenlere de olumlu yönde etki edecektir. Öğretmenlerin de gelişmesine, gelişim isteğine katkıda bulunacaktır. Öğretmenlerin teknolojiye adaptasyonu arttıkça bu durum eğitimin kalitesine de etki edecektir.

Bu çalışma okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilik düzeylerinin ve eksikliklerin tespit edilmesi, gelişimleri açısından ne gibi çalışmalar yaptıklarının, teknolojideki gelişmeleri takip isteklerinin tespitini hedeflemektedir. Çalışmada lise kademesindeki görev yapan tüm branş öğretmenlerinin, okul yöneticilerini teknoloji liderliği yeterlilik düzeyini değerlendirileceği için özellikle salgın hastalık nedeniyle karışımıza çıkan mevcut durumun tespiti, eksikliklerin giderilmesi ve dijital okuryazarlık açısından gelişimi, teknoloji kullanımının tespiti açısından tüm ilgililere yol gösterici olacağı, literatür kaynağı açısından da önem taşıyacağı düşünülmektedir.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma bulgularının kaynağı 2021 – 2022 öğretim yılı Denizli ilindeki lise kademesindeki okullarda görev yapan öğretmenlerle sınırlıdır.
2. Bu araştırma araştırmacının ulaşabildiği kaynaklarla sınırlıdır.
3. Araştırma, öğretmenlerin Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeğinde yer alan sorulara verdikleri yanıtlar ile sınırlıdır.

1.7. Sayıtlar

1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin verdikleri yanıtlar onların gerçek algılarını yansıtmaktadır.
2. Araştırmanın çalışma grubu evreni yeterli düzeyde temsil etmektedir.

3. Araştırmanın amacına uygun olarak istatistiksel yöntemler seçilmiştir.

1.8. Tanımlar

Teknoloji: İnsanların zaman içerisinde yaşam kalitesini arttırmak, ihtiyaçlarını karşılamak için aletlerin üretilmesini içeren bilimsel bir sistemdir.

Eğitim Teknolojisi: Eğitimde kaliteyi arttırmak için kullanılan teknolojik ürünlerdir.

Teknoloji Lideri: Bulunduğu örgütte teknolojiyi etkili olarak kullanan ve kullandırtan liderlerdir.

Okul Yöneticisi: Bu araştırmada ifade edilen yönetici, okulda görev yapan okul müdürü, müdür başyardımcısı, okul müdür yardımcıları ve müdür yetkili öğretmenlerdir.

Dijital Yeterlilik: Teknolojinin yeterli ve etkili bir şekilde kullanılması.

Öğretmen: Tüm okul kademelerinde yer alan her branştan öğretmen baz alınarak kullanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde problem durumu ile ilgili literatür taramasına ve konu ile alakalı yapılmış geçmiş çalışmalara yer verilmektedir.

2.1. Dijital Çağ

Kişilerin dijital ortamları etkili bir şekilde kullanabilecek becerilere sahip olmaları dijital okuryazarlık olarak ifade edilmektedir (Karabacak, Sezgin, 2019). Gelişen teknolojiye ayak uydurulabilmesi için dijital yeterliliklere sahip olmak önemlidir.

Dijital yeterlilikler yaşamdaki değişimi yakalamak, eğitime adapte olabilmek için önemli bir okur yazarlık tanımıdır (Aykul, Bozkurt, Hamutoğlu, Liman Kaban ve Taşçı, 2021). Artık dijital olarak okur yazar olmayanların cahil sayılacağı bir dönemde yaşamaktayız. Dünya hızla her yönüyle dijitalleşmektedir. Teknolojinin bu denli hayatımıza girmesi dijital okuryazarlık, dijital yerli, dijital göçmenlik, dijital uçurum, dijital bilgelik gibi kavramları da hayatımıza sokmuştur (Türk, 2017).

Dijital yerliler olarak tanımlanan grup, gelişen teknolojinin içine doğmuş ve aktif bir şekilde tüm günlük işlerini teknoloji ile gören 21 yy. çocuklarıdır. Dijital göçmenler ise 1980 yılı öncesinde doğan teknoloji ile belli bir müddet sonra tanışan ve uyum sağlamaya çalışan gruptur. Dijital yerliler teknolojinin içine doğdukları için korkmadan rahatlıkla kullanırlarken, dijital göçmenler 20'li yaşlarında teknoloji ile tanıştıkları için uyum sorunu yaşayabilmektedirler (Karabulut, 2015). Öğrenciler dijital yerli, öğretmenlerimiz ve okul yönetimimiz de dijital göçmen konumundadır.

Dijital uçurumda bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim noktasında coğrafi ya da ekonomik olarak yaşanan eşitsizliktir. Dijital bilgeliğin net bir tanımı olmamasına rağmen günlük yaşantımızda teknolojinin etkili kullanımı ve sonuçlarının paylaşılması olarak ifade edilmektedir (Türk, 2017).

Eğitimde dijitalleşme bireylerin düşünme, üretme, yazıya aktarma, geliştirme süreçlerinde daha yaratıcı sonuçlar çıkarmalarını olanak sağlamaktadır. Eğitimcilerin dijital yeterliliklerini hayatlarının tüm boyutlarında geliştirmeleri ve yüksek tutmaları gerekmektedir. Eğitimcilerin kendilerini geliştirmeleri, dersin niteliğinin olumlu yönde artmasını sağlayacaktır (Atik, 2019). Okul yöneticilerinin bu gelişime açık olması, kabul etmesi, okullarda etkili ve yeterli kullanımı sağlayacaktır.

Türkiye’de eğitimde dijitalleşmenin en büyük sıkıntılarının biri de yeterli dijital içerik bulunamamasıdır. Bu noktada YÖK tarafından başlatılan “Dijitalleşen YÖK” projesi

ile dijital dönüşüme hız kazandırılması ve Türkiye'nin dijital okuryazarlık oranında üst sıralara çıkarılması hedeflenmektedir (Karabacak ve Sezgin, 2019).

2.2. Teknolojinin Gelişim Süreci ve Önemi

Teknoloji, insanlığın tecrübelerinin yansımasıdır. İnsanlar elde ettikleri bilgi birikimi ile düşünmüş, üretmiş ve teknoloji kavramını oluşturmuştur. Teknoloji sayesinde insanlar yaşama daha kolay uyum sağlayabilmekte ve hayatları kolaylaşmaktadır (Milli Eğitim Dergisi, 2003). Dünyada söz sahibi olabilmek için bilme, teknoloji, araştırmaya önem vermekle mümkündür (Çınarer, 2015, s.12).

Teknolojinin desteği, tarım toplumundan sanayi toplumuna geçişe etki etmiştir. (Dağhan, Kalaycı ve Seferoğlu, 2011).

Teknolojinin gelişimi Sanayi devrimi ile başlamaktadır. İşlerin kolay ve hızlı yapılabilmesi için makineler geliştirilmiş ve fabrikalar kurulmuştur. Teknolojinin insanların hayatlarına olumlu yönde etki etmeye başladığı bu sürece Endüstri 1.0 denilmektedir. Teknolojinin gelişimi üretimi hızlandırmış, üretimin artması ile tüketim de artmıştır. Fabrikalarda artan bu tüketimi karşılamak için kayan bant geliştirilmiştir. Bu süreç de teknolojinin gelişiminde Endüstri 2.0 olarak kabul edilmektedir. Programlanabilir makinelerin sürece dâhil edilmesiyle birlikte, üretimde artık insan gücünden daha çok robotların kullanıldığı Endüstri 3.0 dönemi başlamış oldu. Son dönemlerde ise üretimin artık ileri seviyede otomasyona dönmesini sağlan, insan gücünün üretimde kullanmasının en az indiği nesnelere interneti kullanılmaktadır. Akıllı cihazların birbiri ile iletişimi üzerine kurulu olan nesnelere internetinde yapay zekâ, üç boyutlu yazıcılar, robotik sistemler, nano teknoloji gibi yenilikler hız kazanmıştır. Endüstri 4.0 olarak adlandırılan bu dönemde gelişen teknoloji sayesinde akıllı üretime geçilmiş, üretim süreci, maliyet azalmış, üretim miktar ve kalitesi artmıştır (Buyruk, 2018).

Özkan (2009) bilgi toplumdaki yer alan bireyin artık sadece bilgiyi alan değil, çözüm üreten, takım çalışması yapabilen, paylaşımcı, yaratıcı, teknolojiye ayak uyduran, kullanan ve destekleyen olması gerektiğini belirtmektedir. Bilgi toplumu ve teknolojilerinin, eğitimi etkilediği için eğitimde kaliteyi arttırmak gerekmektedir. Bu nedenle eğitimin zenginleştirilmesi için yazılımlar ve etkileşimli teknolojiler geliştirilmelidir.

2.2.1. Eğitim Teknolojisi

Gelişen teknoloji hayatın her alanına etki ettiği gibi eğitime ve eğitimin kalitesine, verimliliğine de olumlu yönde etki etmiştir. Eğitim teknolojisi eğitimin kalitesine büyük

etkisi olan bir disiplindir. Eğitim teknolojisi, artık eğitimde kullanılan araç – gereçten ziyade disiplin olarak tanımlanmasının nedeni gelişerek insanlar ve teknoloji arasındaki ilişkiyi ve teknoloji ile alakalı pek çok konuyu içine almasıdır (Ölez ve Kılıçoğlu, 2018).

Alkan (1999) eğitim teknolojilerini, eğitimin yürütülmesi adına eğitim için kazandırılmak istenilenler için eğitim ortamlarının düzenlenmesi olduğunu belirtmiştir. Ayrıca eğitim teknolojilerinin her eğitim kademesinde o kademeye özgü niteliklerinin olduğu üzerinde durmuştur.

Eğitim teknolojilerini oluşturan ögeler aşağıda Şekil 1.1.'de belirtilmiştir.

Şekil 2. 1. Eğitim teknolojisini oluşturan öğelerin birbiriyle ilişkisi

Not: Şekil örneği "Ünal, S. ve Kürüm, E. (2009). Eğitim teknolojisine giriş" künyeli kitabından alınmıştır.

Eğitim teknolojisi, öğrenme – öğretme ortamında iletişim ve öğrenme kuramlarının etkili olarak kullanılmasına ve öğrenme – öğretmenin daha kaliteli olmasına vesile olmaktadır (Deryakulu, 2019).

Öğrenmeyi daha kaliteli hale getirmek için eğitim sürecinde teknolojiyi kullanmak, öğrenmenin performansını olumlu yönde etkilemek kaynakları kullanmak ve yönlendirmektir (Bilgiç, 2021).

Eğitim teknolojisi, öğrenme sürecinde bütün sorunları analiz ederek, sorunlara çözüm üretmek için tüm bilgi, teknolojik yöntemin, teknolojik araçların kullanılarak sonuca ulaşılmaya çalışıldığı bir süreci kapsamaktadır (Yılmaz, 2017).

2.2.2. Eğitimde Teknoloji Kullanımı

“Eğitimde ileri teknolojilerden yararlanma çabalarının başlangıcı 1920’lere, Pressey’in geliştirdiği öğretme makinelerine dek uzanmaktadır” (Hızal, 1982, akt. Bardakçı, 2011, s.1).

1980’li yıllarda da bilgisayarın hayatımızda yer bulmasıyla öğrencilerin günlük yaşamdaki sorunları bulup, bilgisayar ile çözüm ürettikleri proje temelli öğretim başlamıştır (Bardakçı, 2011).

Güneş (2016) eğitimde bilgisayarların kullanımı kadar internetin de eğitimde kullanılmasının önemli olduğunu, başlangıçta sadece araştırma amacıyla kullandığımız internetin şu anda eğitimi öğretimin devam ettirilmesini sağlayan ortam olduğunu belirtmiştir.

Eğitimde teknolojinin kullanılması derslerin daha eğlenceli, etkili, çeşitli olmasını sağlayacak, zamandan ve mekândan bağımsız olduğu için öğrencilerin istedikleri zamanda dersi takip etmelerine, kendi öğrenme hızlarına göre tekrar etmelerine olanak vererek fırsat eşitliği oluşturacaktır. Ayrıca gerçek hayatta ulaşamayacakları tecrübeleri de edineceklerdir. Aynı zamanda öğrencilerin derse geleneksel eğitime oranla daha aktif katılmasını da sağlayabilir (Sipahioğlu, 2019).

Teknolojinin eğitime uyumunda; öğretmenlerin eğitimde teknolojiye adaptasyonları ve öğretim sürecinde teknolojileri kullanmaları, teknolojik alt yapı ve teknolojik araçların edinilmesi kadar önemlidir (Bayraktar, 2015).

Teknolojinin eğitimle bütünleşebilmesi, eğiticinin teknoloji bilgisine, dijital yeterliliğine, teknolojiyi derslerinde uyum için kullanılmasını sağlayacak pedagojik bilgisine ve kurumların eğitimde teknoloji kullanımını desteklemesi gibi değişkenlerin uyumunu gerektirmektedir (Konokman, Özkara ve Yelken, 2018).

Öğretmenlerin, günümüzün öğrencilerin öğrenme becerilerini desteklemeli ve bunun için derslerini teknolojiyi uyumlu hale getirmeli, kendini bu yönde geliştirmelidir (Coşkun, Gökçearslan ve Şahin, 2019).

Son zamanlarda pek çok yayın kuruluşunda öğrencilerin iş yaşamına başladıklarında daha avantajlı olabilmeleri için eğitim sistemlerinde Endüstri 4.0’a yönelik kodlama, Robotik, STEM, elektronik tasarım, finansal okuryazarlık gibi programların eğitime dahil edildiği görülmektedir (Buyruk, 2018).

Tabi ki okullarda teknolojinin etkili olarak kullanılabilmesi okul yöneticilerinin teknolojiyi benimsemesi, okullardaki seçimlerine bağlıdır. Eğitim yöneticilerinin okul ortamında öğretmen ve öğrencilerin teknoloji imkanlarından eşit faydalanmalarını

sağlamaları, teknoloji gereçlerinin sorunsuz çalışması ve güncel olması için gerekli ayarlamaları yapmaları, kendileri gibi öğretmenlerin de teknolojiye uyum göstermeleri ve gelişime ihtiyaç duyan öğretmenlerin bu yönde teşvik edilip, yönlendirilmeleri ve kaynak ayrılmasından sorumlu olması gerekmektedir (Sezer, 2011).

2.2.2.1. Türkiye’de eğitimde teknoloji kullanımı. Ülkemiz okullarındaki teknoloji kullanımı genel olarak bakıldığında özel okulların teknolojiye ulaşımı daha iyi iken, devlet okullarının teknolojiye ulaşımı okul yönetimi ve okul aile birliğinin çabalarına bağlıdır (Seferoğlu, 2015).

22 Kasım 2010 tarihinde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi öğrencilerin gelişen dünya becerilerine sahip olabilmeleri için başlatılmıştır (Konokman, Özkara ve Yelken, 2018).

Proje kapsamında öğretmen ve öğrencilere tablet ve bilgisayarlar dağıtılmış, tablet ve bilgisayarlar kablosuz internet bağlantısı ile akıllı tahtalara entegre edilmiş, öğrencilerin derse aktif katılımı sağlanmıştır. Tablet ve bilgisayarların akıllı tahtalarla sinyal alamaması durumunda kilitleme yapmakta, tabletlerin çalınması ya da değiştirilmesi önlenmektedir. Tabletlerde e-kitap ve z-kitaplar yer almaktadır.

Projenin amacı eğitimde teknolojiyi etkili olarak kullanıp, kaliteyi arttırmaktır (Özkan, 2009). Projenin amacına ulaşması öğretmenlerin teknoloji yeterliliklerine ve derslerine teknolojiyi entegre etmelerine bağlıdır (Konokman, Özkara ve Yelken, 2018).

2.2.3. Okul müdürlerinin eğitim teknoloji kullanımındaki rolü

Hızla gelişen teknoloji, okul yöneticilerinin rollerinin de bu duruma uyum sağlaması ve rollerin çeşitlenmesi gerekliliğini ortaya koymuştur (Hacıfazlıoğlu, Karadeniz ve Dalgıç, 2010).

Okul yöneticilerinin liderlik vasfına sahip olmaları ve bu liderlik özelliklerini etkili bir şekilde göstermeleri, okul örgütünün başarısı açısından da baştaki kişi olarak gelişime – değişime açık olması, bu gelişimleri benimseyip okuluna adapte edebilmesi gerekmektedir.

Okul liderliğine yönelik yapılan meta – analiz çalışmaları genel olarak incelendiğinde, okul yöneticileri etkili bir liderlik gösterdiği takdirde öğretmenlerin örgütsel bağlılığı, iş doyumu, motivasyonu, okul çıktıları, okul etkililiği ve öğrenci başarısının olumlu yönde etkilendiği gözlenmiştir (Bakioğlu ve Korumaz, 2019, s.207 – 212).

Teknoloji toplumun her alanını etkilediği gibi okulları da etkilemiş, okul örgütünün üyeleri olan öğretmen ve öğrencilerinin ihtiyaçlarının değişmesine neden olmuştur (Tülgen, 2021).

Okul yöneticileri teknoloji liderliği konusunda kendilerini geliştirirlerse, kendilerine güvenleri artacak, teknolojiyi kullanma ve kullandırmaya teşvik etme konusunda daha istekli olacaklardır (Hacıfazlıoğlu, Karadeniz ve Dalgıç, 2011a).

Okul yöneticilerinin öğretmenlik yapmış olması, öğretmenlerin sınıf ortamında ihtiyaç duyacakları teknik imkanların farkında olmasını sağlayacak ve iyi bir teknoloji liderleri olabilmeleri için büyük bir etkiye sahip olacaktır (Gökoğlu, 2014).

Okullarda teknoloji imkanlarının getirilmesi, bunların sorunsuz çalışması, öğretmen-öğrenci herkesin bundan eşit bir şekilde faydalanması, oluşabilecek teknik sorunların çözülmesi, neye ihtiyaç var, nasıl çözülmesi gerekir gibi sorularının cevabını teknoloji lideri olarak eğitim yöneticilerinin çözmesi gerekmektedir ve onların sorumluluğu altındadır.

2. 3. Liderlik

Liderlik kavramının pek çok tanımı bulunmaktadır. Özdemir'in (2020) de belirttiği gibi "bir grup üyesinin diğer grup üyelerini belli bir amacı başarmak üzere harekete geçirme sürecidir" (s.164). Liderlik bir grupta ortak bir amaç doğrultusunda grup üyelerini toplayabilen, güdüleyebilen kişidir. Liderler destekleyicidir, yönlendiricidir. Etkili bir lider olabilmek için yapıyı kurma ve anlayış gösterme anahtar noktalardır.

Liderler kendilerinin eksik ve üstün yönlerinin farkına varmış kişilerdir (Tülgen, 2021).

Çağdaş liderler grubun amaçlarını gerçekleştirmek için lider grubun en etkili üyesidir.

Liderlik ile yapılan tanımların ortak noktası olarak liderlik ettiği grubu etkileme olduğu söylenebilir (Özdemir, 2020).

Örgüt formal ya da informal yapı da olsa bir lidere sahiptir. Formal örgüt olan eğitim kurumları da örgütün niteliğini arttıracak, öğrenen bir örgüt olmasını sağlayacak etkili bir lidere ihtiyaç duymaktadır.

Bir kişinin bir grupta arasındaki otorite ve güce dayalı olan ilişkisi de liderlik olarak tanımlanabilir (Erdem ve Dikici, 2009). Liderlik grup üyelerini istediği şekilde etkileyen, yönlendiren, öğreten ve liderlik yaptığı insanların istek ve ihtiyaçlarını fark eden kimselerdir (Bakan, 2008).

Liderler grup içerisinde doğan doğal liderler olabileceği gibi, grup dışından belirlenen atana liderler de olabilir (Aydın, 2018).

İnsanlar bir grup halinde iken hedeflerine daha kolay ulaşabildikleri gibi ihtiyaçlarını da rahat giderebilmektedirler. Bu nedenle tek başlarına zorluklarla mücadele etmek yerine, kendisiyle birlikte aynı ama ulaşmak isteyen gruplar oluşturmaktadırlar. Grupların amacına ulaşmasını sağlayacak bu gruplara öncülük edecek liderlik ortaya çıkmaktadır (Bayram, 2013).

Durmuş'un (2014) da vurguladığı gibi "Lideri; örgütsel stratejiler ve fırsatlar, yaşadığımız çevrenin karmaşıklığı, grup üyelerinin beklentileri, kriz durumları belirlemektedir" (s.5).

Liderler grubun iklimini iyi değerlendiren grup üyelerinin davranışlarını, düşüncelerini etkileyebilen, isteklerini anlayan, grup normlarına hassastır (Aydın, 2018).

Liderler, yöneticilerden farklı olarak örgütlerinde ortak vizyon belirlenmesini sağlayan, örgüt ikliminin iyi olmasına önem veren, örgütündeki kişilerle etkili iletişim kurabilen, kolay ulaşılabilenlerdir (Tülgen, 2021).

2.3.1. Liderlik Kuramları

Liderlik ile alanyazı tarandığında, liderlik ile ilgili pek çok araştırma olduğu görülmüştür. Araştırmalar doğrultusunda liderlik ile ilgili 3 ana kuram üzerinde durulduğu görülmüştür.

2.3.1.1. Özellik kuramları. Özellikler kuramında kişilik ve psikolojik özellikler lider olmakta etkilidir. Bu kuramda amaç özellikleri bakımından etkili liderleri bulmaktır (Çevirgen, Demir ve Yılmaz, 2010).

Bir grup içerisindeki bir kişinin sahip olduğu özelliklerinin grupta yer alan diğer kişilerden farklı olması, grubu yönetmesini sağlamakta ve lider olmasına etken olmaktadır (Yıldırım, 2012).

Özellikler kuramı hem desteklenen hem de çok eleştirilen bir kuram olmuştur (Bayram, 2013).

Bu kuramda liderlik bakımından değerlendirilen özellikler fiziksel nitelikler olarak cinsiyet, yaş, boy, ağırlık, dış görünüş, vücut yapısı ve sağlıktır ayrıca zeki, sorumluluk alabilmesi, özgüvenli, ikna kabiliyeti, sorumluluk sahibi olması, sosyo – ekonomik düzey, sosyallik ve eğitim durumudur (Dikmen, 2012).

2.3.1.2. Davranış kuramları. Davranışsal kuramda liderlik özelliklerini kişinin davranış tarzları ile belirlenebileceği ve bununda eğitimle elde edilebileceği belirtilmektedir (Çevirgen, Demir ve Yılmaz, 2010).

Bu yaklaşımda kişilik özellikleri değil, bireyin grup üyeleriyle olan iletişimi, etkileşimi, davranış tarzı liderliği belirlemektedir (Yıldırım,2012).

Yapılan bazı araştırmalarda liderlerin ne tür davranışlar gösterdikleri araştırılmıştır. Bu araştırmalar arasında Iowa Liderlik Çalışmaları, Ohio Liderlik Çalışmaları, Likert Sistem 4 Modeli, Michigan Liderlik Çalışmaları, Teksas Üniversitesi Liderlik Çalışmaları, Tannenbaum ve Schmidt'in Yönetim Düzeni yer almaktadır.

Iowa Liderlik Çalışmalarında yapılan deneyler sonucunda 3 tür liderlik davranışı ortaya çıkarılmıştır. Bunlar: Otokratik, Demokratik ve Serbest Bırakıcı lider özellikleri olduğu sonucuna varılmıştır.

Ohio Liderlik Çalışmalarında Liderlik Davranışı Tanımlama Anketi ile elde edilen verilerden yola çıkılarak yapılan analizlerle lider davranışı olarak yapıyı harekete geçirme, insana ilgi olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır (Özdemir, 2020).

Likert Sistem 4 Modelinde ise liderlerin tutumlarına göre Sistem 1: İstismarcı, Sistem 2: Yardımsever, Sistem 3: Katılımcı, Sistem 4: Demokratik olmak üzere davranışları 4 kategoride değerlendirilmiştir (Özveren, 2021).

Michigan Liderlik Çalışmalarının sonucunda da çalışan odaklı ve üretim – odaklı olmak üzere 2 önemli lider davranışı bulgusuna ulaşılmıştır (Özdemir,2020).

Teksas Üniversitesi Liderlik Çalışmaları daha önce yapılmış olan çalışmalarda olduğu gibi 2 liderlik davranışı olan işe dönük, kişiye dönük boyutları elde edilmiştir. Bu iki boyut dikkate alınarak beş liderlik tarzı belirlenmiştir. Bunlar: Cılız Liderlik (1/1), Şehir Kulübü Liderliği(1/9), Görevci Liderlik(9/1), Orta Yolcu Liderlik (5/5), Ekip Liderliği (9/9)' dir(Aykan, 2002).

Tannenbaum ve Schmidt'in Yönetim Düzeninde ast ve üst merkezli yönetimler doğrultusunda 7 tip liderlik tipine ulaşılmıştır. 1. durumdan 7. duruma kadar lider tipleri değerlendirilmiş, 1.durum liderin kontrol düzeyi en yüksek durumlar ilerledikçe de liderin kontrol düzeyinin azaldığı görülmektedir (Aykan,2002).

2.3.1.3. Durumsallık kuramları. Durumsallık kuramı özellikler kuramı ve Davranışsal kuramlarının liderlik konusundaki eksiklikleri gidermek amacıyla geliştirilmiştir. Liderlerin grup üyelerini gelişen durumlara karşı gösterdiği davranışların yaklaşımıdır (Yıldırım,2012).

Durumsallık kuramında, liderliği gelişen duruma karşı değişen liderliktir (Çevirgen, Demir ve Yılmaz, 2010). Durumsallık yaklaşımında lider duruma özgü liderlik özelliklerini sergilediği için esneklik felsefesi söz konusudur (Yıldırım,2012).

Yol – Amaç Kuramı, Hersey – Blanchard Modeli, F. Fiedler'in Etkin Lider Yaklaşımı, Redd'in Üç Boyut yaklaşımı ve Vromm ve Yetton'un Normatif Durumsallık Yaklaşımı yer almaktadır.

Yol – Amaç Kuramında 4 farklı liderlik davranışı bulunmaktadır. Emredici Liderlik, Destekleyici Liderlik, Katılımcı Liderlik, Başarı Yönelimli Liderliktir.

Hersey – Blanchard Modelinde yapılan çalışmalarda göreve ve ilişkilere önem iki lider davranışı olduğu belirtilmiştir. Bu 2 lider davranışından yola çıkarak dört liderlik stili olduğu, bunlarında: Anlatıcı, Satıcı, Katılımcı, Yetki Verici olduğu belirtilmektedir (Aykan, 2002)

F. Fiedler'in Etkin Lider Yaklaşımı bu kurama 2 tür liderlik davranışının olduğu belirtilmektedir. Görev yönelimli, insan ilişkilerine yönelimli davranış türleri olduğu durumsal olarak da lider-ast ilişkisi, görev yapısı ve makam gücü etmenleri vardır. Davranış türleri ve durumsal etmenler dikkate alınarak 8 kategori belirlenmiş, liderliğin etkililik durumu bu kategoriler dikkate alınarak değerlendirilmektedir (Özdemir, 2020).

Redd'in Üç Boyut yaklaşımı vazife yönelimli, tamamlayıcı, otonom ve ilgili olarak dört davranış stilinden oluşmaktadır. Bu modelde dört davranış stili, görev ve ilişkilere yönelik davranışlara göre liderlik etkililiği değerlendirilmektedir (Dikmen, 2012).

Vromm ve Yetton'nun Normatif Durumsallık Yaklaşımında lider bir durum için belli sorulara cevap verecek şekilde bir karar ağacı oluşturur, alınacak karar bir gruba ya da birey içinse duruma göre eyleme karar verir (Özdemir,2020).

2.4.Teknoloji Liderliği

Teknoloji liderliği, okullar göz önüne alınarak tanımlanacak olursa; okul müdürlerinin teknolojiyi benimseyip, okul imkanlarını teknoloji bakımından iyileştirmeye uğraşan, imkanların yetersiz kalması noktasında ek kaynaklar bulmaya çalışan, öğretmenlerinin de teknoloji gelişimlerini yakından takip eden liderlerdir (Banoğlu, 2011).

Teknoloji liderliği aynı zamanda eğitim – öğretimin kalitesini arttırmak için teknolojiyi en etkili kullan, grup üyelerinin de kullanması için yol gösteren, yönlendiren kişidir (Durnalı, 2019).

Teknoloji liderinin okullarda teknolojinin eğitime girmesi, gelişimin takip edilmesi ve bu gelişimle uyum sağlamasına kılavuzluk etmelidir (Tülgen, 2021).

Artık günümüzde okul yöneticilerinin, yönetici değil okul lideri olması gerekmektedir. Okul ortamında etkili bir örgüt kültürü oluşturup, takım çalışmalarına imkân sağlayan, öğretmenlerini iyi tanıyıp, öğretmenlerinde sürece katıldıkları bir ortam yaratmaları ve bu takıma liderlik etmeleri gerekmektedir. Öğretmenleri de sürece dahil eden bir lider öğretmenlerin iş doyumunu ve aidiyet hissini artmasını sağlayacaktır. Bu da okulda çatışma ortamının azalmasına, öğretmenlerin etkili ve istekli bir takım üyesi olmalarına vesile olacaktır. Bu da öğretim kalitesine etki edecektir. Tüm bunların oluşabilmesi liderin etkili bir işleyiş politikasına sahip olmasına bağlıdır. Liderin de çağımızda etkili olabilmesi teknolojiyi kabul ediş ve etkili kullanımından geçmektedir. Okul lideri teknolojiyi kendi başına etkili bir şekilde kullanabiliyor ise yönetimin yapması gereken idari işlemler, yazışmalar sorunsuz gerçekleşecek, öğretmenlerin ve okulun teknoloji ihtiyaçları bilinecek, donanım ya da yazılım olarak oluşturulması gereken ortam hakkında fikir sahibi olunacak, bu imkanları elde etmek ya da geliştirmek için gerekli girişimlerde bulunacaktır. Okul yöneticilerimizi etkili bir teknoloji lideri olmalıdır.

Şekil 2. 2. Teknoloji liderliği modeli

Not: Şekil örneği “Anderson ve Dexter (2005). *School Technology Leadership: An Empirical Investigation of Prevalence and Effect*” künyeli makalesinden alınmıştır.

Yukarda yer alan Anderson ve Dexter (2005) tarafından geliştirilen teknoloji liderliği modeli bir teknoloji lideri olarak okul yöneticilerinin vakıf olması gereken konulara ışık tutmaktadır.

Ayrıca yapılan araştırmada sonucunda okul yöneticilerinin teknoloji lideri olarak okulun, öğrencilerin ve öğretmenlerin teknoloji imkanlarını kullanabilecekleri bir ortam olmasına imkân sağlamaları, örnek olmaları doğrultusunda yani destek boyutu rollerinin artış göstermesi yöneticilerin bilgisayar kaygılarını azalmasını sağlamaktadır (Uysal Balaban, 2012).

Teknoloji lideri olabilmeleri için okul müdürlerinin sadece kendi iş ve işlemleri için teknolojiyi kullanmaları yeterli olmayacaktır. Personelin de etkili bir şekilde teknoloji kullanmasını sağlamak ve bu imkanları sunacak ortamı temin etmesini gerektirmektedir. Teknolojinin kullanımını, temin edilmesi, gerekli eğitime açık olunması noktasında öncü olmalıdır (Balyer ve Gençay, 2019).

Okul yöneticilerinin hızla gelişen bütün teknoloji bilgisine hâkim olması beklenemez. Ama okuldaki işleyişin sorunsuz olması, öğretmenlerin ve öğrencilerin daha kaliteli bir ortamda bulunabilmeleri, daha etkili bir yönetim ve çevreye uyum için teknolojiyi anlamaları, benimsemeleri ve kullanmaları gerekmektedir (Balyer ve Gençay, 2019).

İyi bir teknoloji lideri olarak okul yöneticilerinin öğrenme – öğretme ortamlarında ihtiyaç olan teknolojiyi bilmeli, seçmeli, kaynak bulmalı, bunları öğretmenler ile paylaşıp, öğretmenlerin de bu kaynakları anlayıp, kullanmalarına ön ayak olmalıdır (Gökoğlu, 2014).

Okullarda uygulanması gereken projelerde okul yönetiminin gelişimine katkıda bulunacaktır. Banoğlu, Varderlinde ve Çetin (2016) yılında yapmış oldukları çalışma bunu destekler niteliktedir. Yapılan çalışmada Fatih Projesinin Okulları ve diğer okullarda çalışan öğretmen ve idareciler ile yapılmış, Fatih Projesinin uygulandığı okullarda öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği faaliyetlerini gösterme ileri düzey olarak belirtilmiş ve teknoloji liderliği sergileme ihtimallerinin 26 kata kadar artış gösterdiği belirtilmiştir.

Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği okulun genel başarısı üzerinde de etkiye sahiptir. Tezel (2020) yapmış olduğu çalışmada okul yöneticilerin teknoloji liderliği sergiledikleri takdirde öğretmenlerin akademik iyimserliklerinin arttığını, öğretmenlerin akademik iyimserliğinin artmasının okul başarısına olumlu yönde etki ettiği sonucuna ulaşmıştır. Aynı zamanda okul yöneticilerinin teknoloji liderliği ile öğrenci başarısının güçlü, pozitif bir ilişkiye sahip olduğunu belirtmiştir.

Yine Demirsoy (2016) yapmış olduğu yüksek lisans çalışmasında okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilik düzeylerinin artmasının öğretmenleri olumlu yönde etki ettiğinin öğretmenlerin öğrencilerinin anlama, anlamalarını değerlendirmek için stratejileri geliştirme, sınıf yönetimi, ders planlaması gibi pedagojik yönlerine pozitif yönde etki ettiğini tespit etmiştir.

Öğretmenlerin okullardaki bilgi yönetimi yani bilginin depolanması, kullanılması, paylaşılması gibi yeterliliklerinin artması okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliğinin artması ile doğru orantılıdır (Durnalı ve Akbaşlı, 2020).

Sağbaş (2019) yapmış olduğu yüksek lisans çalışmasında okul yöneticilerinin kendilerinin de okul ortamında etkili bir lider olabilmek için teknolojinin kullanımının yeterliliğinin zorunlu olması gerektiği yönünde fikir belirtmişlerdir.

Ama araştırmaların geneline farklı bir bakış açısı getiren Hayytov (2013) yapmış olduğu çalışmada öğretmenler kendilerini teknolojik olarak yeterli bulmuşlar, okul yöneticileri de kendilerini kendilerinin teknoloji liderliği yeterlilik algılarının yüksek olduğunu tespit etmiş, ama öğretmenlerin okul yöneticilerinin kendilerini yeterli bulmalarının öğretmenler üzerinde bir etkiye sahip olmadığını tespit etmiştir. Bu da yöneticilik ve liderlik kavramları arasındaki farklılığın öneminden kaynaklanmaktadır. Her şeyden önce etkili bir lider olunmalıdır ki örgüt bireyleri de rol model olarak liderlerinin yolunu takip etmelidir.

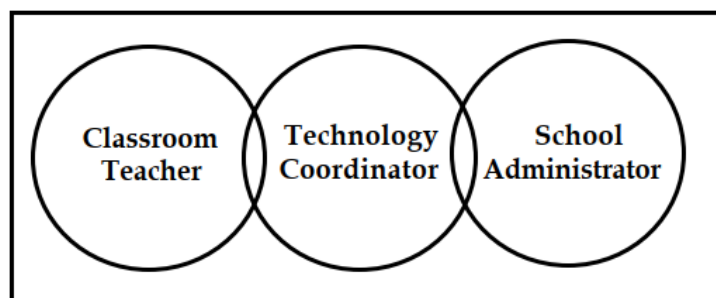
Okul yöneticilerinin teknoloji kullanım süresi arttıkça teknoloji yeterlilik düzeyleri de artacaktır. Bu durumu destekleyen çalışmalar ile okul yöneticilerinin teknoloji kullanım süreleri ve görev süreleri arttıkça teknolojik liderlik yeterlilikleri ve teknopedagojik yeterlilikleri konusunda kendilerini daha yeterli gördükleri görülmüştür (Çakır, 2020).

Durnalı(2018) doktora tezinde öğretmenlerin okulda teknoloji kullanımının, okul yöneticilerinin göstermiş olduğu teknoloji liderliğine bağlı olduğunu göstermiştir. Lider olarak okul yöneticisi ne kadar etkili bir teknoloji liderliği sergiler ise öğretmenlerde o derece okulda teknoloji kullanmaya istekli olacaklardır.

2.4.1. Eğitim Kurumlarında Teknoloji Liderliği

Okulların yüklenmiş olduğu misyonu yerine getirebilmeleri okul yönetimine düşmektedir. Bu da okul müdürlerinin etkili ve yeterli bir liderlik sergilemelerine bağlıdır. Günümüz şartlarında etkili ve yeterli olabilmek için okul müdürlerimizin teknoloji kullanımı ile liderlik özelliklerini kusursuzca birleştirebilmelidir. Teknoloji liderliği sadece okulların teknik imkanlarını gelişime adapte etmekle olmamaktadır. Okul müdürlerinin sahip olunan teknolojiyi iyi kullanmaları, okul örgütünde gerek öğrenciye gerekse öğretmenlere örnek olmalı, onların da kullanımı için teşvik edici olmalıdır (Kırlioğlu, 2021).

Okul yöneticilerin teknoloji lideri olarak bir vizyon geliştirmeleri gerekmekte, belirledikleri bu vizyon ile yaşanabilecek teknik sorunları örgütündeki insanlarla ya da farklı insanlarla bu problemlerin çözüme ulaşmasını sağlayabilmelidir (Gökoğlu, 2014).

Şekil 2. 3. Teknoloji liderinin örtüşen iş sorumlulukları

Not: Şekil örneği "Moursundl, D. (1992). *The Technology Coordinator*" künyeli kitabından alınmıştır.

Ayrıca okul müdürleri okulun işleyişinde büyük önem teşkil eden MEBBİS (Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri), FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknoloji İyileştirme Hareketi Projesi), DYS (Doküman Yönetimi Sistemi), EBA (Eğitim Bilişim Ağı), E- Okul, E - Twinnig gibi önemli dijital platformalar ve projelerde etkili bir kullanım sergilemelidir.

Okul yöneticilerinin etkili bir lider olabilmeleri için tüm personele liderlik etmeleri gerekmektedir ve paydaşları ile iletişim içerisinde olup dayanışma göstermelidir (Sezer, 2011).

Ayrıca Okul yöneticilerinin teknoloji lideri olabilmeleri için sorunları öngörmeleri ve çözmeleri gerekmektedir, değişimi etkili bir şekilde okuluna ve personeline uygulayabilmeli, personelinin de bu yönde teşvik etmelidir (Sezer, 2011).

Okulun teknoloji ihtiyaçlarının farkında olma, bu teknoloji aletlerinin alımı için fikir sahibi olma, okulun ekonomik imkanlarını etkili bir şekilde malzemelerin alımı için kullanabilme, bu teknoloji gereçlerinin kullanımını bilmek, uygun yerlerde kullanımı sunulması, bilgisayar laboratuvarlarının oluşturulmasında okul yöneticilerinin konuya hakimiyetlerinin büyük önemi vardır. Okul yöneticilerinin teknolojinin istenilen amaca göre ve en iyi şekilde kullanılması teknoloji lideri olarak sahip olması gereken özelliklerdendir (Efeoğlu, 2019).

Teknolojinin ve bilgisayarların kullanılmasının okullara yansıyan bölümünde okulun işleyişinde sorumlu olan herkesin özellikle okul yönetimi ve yöneticilerinin bireysel üretkenliklerini arttırarak teknoloji yeterliliklerine sahip olmalarını zorunlu kılmıştır (Turan, 2002).

“Turan (2002) teknolojinin Okul Yöneticisi tarafından etkili kullanılmasının etkilerini aşağıdaki belirtmiştir:

- a) Öğrencinin akademik başarısında artış,
- b) Öğrenci devamsızlıklarında azalma,
- c) Mesleki yönden iyi yetişmiş öğrenciler,
- d) Yönetim süreçlerinin iyileştirilmesi,
- e) Öğretmen ve diğer çalışanların tükenmişlik duygusunda azalma” (s.277).

2.4.2. Yöneticiler İçin Teknoloji Liderliği Standartları

Eğitimde teknoloji kullanımına rehberlik etme amacıyla International Society for Technology in Education – Uluslararası Eğitimde Teknolojiler Topluluğu (ISTE) tarafından

birtakım standartlar geliştirilmiştir. Öğrenci (NETS-S), öğretmen (NETS-T) ve yöneticilerin (NETS-A) teknoloji kullanımına yönelik çeşitli standartlar belirlenmiştir.

2.4.2.1. Yöneticiler için ISTE Standartları. Okulların belirledikleri hedeflere ulaşmalarında en büyük görev yöneticilere düşmektedir. Bu sebeple yöneticilerin teknolojiyi kullanımlarının ne kadar zor olsa da standartlaştırılması gerekmektedir (Şişman ve Turan, 2000). Bu yönde Amerika Birleşik Devletleri'nde yer alan ISTE (International Society for Technology in Education) Eğitimde Uluslararası Teknoloji Topluluğu tarafından Yöneticilere Yönelik Ulusal Eğitim Teknolojisi Standartlarını (National Educational Technology Standards for Adiministrators) NETS – A getirmişlerdir (Ada, Görgülü ve Küçükali, 2013). Bu standartlarda genel olarak eğitim yöneticilerinin teknolojiyi etkili kullanabilmeleri, aynı görev ve sorumluluklara sahip yöneticiler ile iletişim kurmaları, teknolojinin kurumlarında etkili kullanılabilmesi için gerekli kaynak ayırması ya da ayarlaması ve kendilerinin teknolojiyi kullandıkları gibi öğretmenlerinin de etkili bir kullanıma sahip olmaları için teşvik etmeleri, eğitime yönlendirmeleri görevleri arasındadır (Sezer, 2011). ISTE'nin belirlediği bu standartlar ile hedeflenen, okul yöneticilerinin dijital çağı anlamış, uyum sağlamış, uyum sağlamanın ve okullara uygulamanın, gelişimin sürekliliğine ayak uydurmanın okulların verimliliğini arttıracığının farkına varmış ve gereğini yerine getiren yöneticiler olmalarıdır (Ölez ve Kılıçoğlu, 2018).

Eğitimde teknoloji kullanıma yönelik öğretmenler, öğrenciler ve yöneticiler için standartlar belirleyen ISTE, bu standartları zaman zaman güncellemektedir. ISTE NETS-A standartını yani Yöneticiler için Ulusal Eğitimde Teknoloji Standartlarını 2002 yılında yazmışlardır. 2009 NETS-A ufak değişikliklerle tekrar yazılmıştır (Biçer ve Koç, 2019). 2002 yılında ISTE tarafından yazılmış olan NETS-A standartları Liderlik ve Vizyon, Öğrenme ve Öğretmen, Üretkenlik ve Profesyonel Uygulama, Destek - Yönetim ve Operasyonlar, Değerlendirme, Sosyal - Yasal ve Etik Sorunlar olmak üzere 6 boyut olarak belirtilmiştir(Görgülü, Küçükali ve Ada, 2013). 2009 yılında yapılan güncelleme ile 2002 yılında belirlenen 6 boyut 5 boyuta düşürülmüştür. 2009 ISTE bu boyutları Vizyoner Liderlik, Dijital Çağ Öğrenme Kültürü, Profesyonel Uygulamada Mükemmellik, Sistematik Gelişim ve Dijital Vatandaşlık olarak belirlemiştir (Göksoy, 2014). NETS-A standartlarında en son güncellemeyi 2018 yılında ISTE, 2009 yılında belirlenen standartlarda değişikliğe gitmiştir (Turan, 2020). ISTE 2018 yılında güncellenen NETS-A standartlarını Eşit Vatandaşlığı Savunmak, Vizyoner Planlayıcı, Güçlendirici Lider, Sistem Tasarımcısı, Öğrenmeye Bağlılık olmak üzere 5 başlık altında toplamıştır (ISTE,2021).

Ayrıca ISTE'nin 2009 Eğitim Yöneticileri için belirlenen NETS-A standartlarının 5 boyutunun Türkiye'ye uygunluğunu araştırılmış ve sonuç olarak 5 standartın Türkiye'ye uygun olduğu sonucuna varılmıştır (Hacıfazlıoğlu, Karadeniz ve Dalgıç, 2011b).

2002 yılında ISTE tarafından belirlenen NETS-A standartları boyutları:

1. Liderlik ve Vizyon: Liderlerin teknolojiye yönelik vizyon oluşturulmaları ve uygulamaları,
2. Öğrenme ve Öğretme: Öğrenme ortamlarının öğrenci merkezli olması,
3. Üretkenlik ve Profesyonel Uygulama: Liderlerin teknoloji kullanımı noktasında rol model olmaları ve teknoloji kullanımının üretkenlik ve performansa olumlu yönde etki etmesi,
4. Destek, Yönetim ve Operasyonlar: Öğretim ortamlarında teknoloji kullanımına yönelik tüm alt yapı desteğinin olması,
5. Değerlendirme: Teknolojinin tüm değerlendirme aşamalarında etkili bir şekilde kullanılması,
6. Sosyal, Hukuki ve Etik Konular: Teknoloji kullanımı ve erişiminde eşitlik, teknoloji kullanımı ile alakalı tüm yasaların uygulanması,

Teknoloji liderliği için ISTE tarafından belirlenmiş bu standartlar, teknoloji liderliğine yönelik birçok model için de altyapı teşkil etmiştir (Hacıfazlıoğlu, Karadeniz ve Dalgıç, 2010).

2009 yılında ISTE tarafından güncellen NETS-A standartları boyutları:

1. Vizyoner Liderlik: Eğitim yöneticilerinin teknolojinin kullanılmasını vizyon edinerek mükemmeliyeti, dönüşümü destekleyici, uygulayıcı, rol model lider olmaları (Bülbül ve Çuhadar, 2012). Teknolojiye uyumlu vizyon belirleme, bu vizyonu gerçekleştirmek için strateji planı geliştirme, kaynak bulma (Biçer ve Koç, 2019).
2. Dijital Çağ Öğrenme Kültürü: Tüm öğrencilerin dijital çağ öğrenmesinin getirdiği teknoloji yeniliklere uygun imkanlara eşit erişimini sağlama, dijital çağ öğrenmesine uygun ortamlar hazırlama, destekleme (Bülbül ve Çuhadar, 2012).
3. Profesyonel Uygulamada Mükemmellik: Çağdaş öğrenme ortamları oluşturup, öğretmenleri ve diğer personeli kendilerini geliştirme yönünde teşvik etme (Biçer ve Koç, 2019).
4. Sistematik Gelişim: Gelişen teknoloji ile okulun sürekli gelişimini sağlama (Biçer ve Koç, 2019).

5. Dijital Vatandaşlık: Dijital kültüre ait yasaları, sosyal, etik konuları destekleme, uygulama, model olma (Bülbül ve Çuhadar, 2012).

2018 yılında ISTE tarafından güncellenerek NETS-A standartları yenilenmiştir. Bu standartlar şunlardır (ISTE,2021):

1. Eşit Vatandaşlığı Savunmak: Eğitim lideri, tüm öğrencilerin teknoloji imkanlarını eşit erişimini sağlamak, etik, örnek olarak teknolojiyi kullanılır. Öğretmenlerin de teknolojiyi aktif kullanmalarını sağlar.
2. Vizyoner Planlayıcı: Eğitim lideri, öğrenmeyi teknoloji ile bütünleştirerek tüm paydaşlarla iş birliği içerisinde vizyon ve strateji planı geliştirir.
3. Güçlendirici Lider: Eğitim lideri, öğretmen ve öğrencilerin öğrenme ortamını zenginleştirmek için teknolojideki gelişmeleri takip eden, kullan, uygulayan ve teknolojiyi kullanma konusunda istekli olunan bir ortam yaratır.
4. Sistem Tasarımcısı: Eğitim liderleri, teknoloji kullanımını sürekliliğini sağlamak, iyileştirmek ve kullanılması sağlamak için sistemler oluşturur.
5. Öğrenmeye Bağlılık: Eğitim lideri, kendisi ve personelinin sürekli gelişimi için teknoloji öğrenimine öncülük eder örnek oluşturur, teşvik eder (ISTE, 2021).

2.5. İlgili Araştırmalar

Sincar'ın (2009) “İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerine İlişkin Bir İnceleme (Gaziantep İli Örneği)” konulu Doktora Tezinde 386 öğretmene anket uygulaması yapılarak ve 18 öğretmene yarı yapılandırılmış görüşmelerle veriler elde edilmiştir. Araştırmacı, ilköğretim okulu yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerinde branş öğretmenlerinin branşlarına ve kıdemlerine göre değerlendirdiğinde anlamlı bir farklılık tespit etmezken, branş öğretmenlerinin cinsiyet ve öğrenci mevcudu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılığa ulaşmıştır. Sınıf öğretmenlerine göre ilköğretim okulu yöneticilerinin teknoloji liderliğini değerlendirdiğinde branşa ve öğrenci mevcuduna göre anlamlı bir farklılık olmadığı ama kıdem ve cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır.

Aktay ve Çakır (2018) “Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlilikleri” çalışmalarında tüm okul düzeyindeki yöneticilerin teknoloji liderliklerinin iyi düzeyde olduklarını belirtmişlerdir. Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliklerinin cinsiyet, okul türü, kıdem, yöneticilikte geçen süresi, yöneticilik görev türü, bilgisayar eğitim düzeyi

ve internet kullanma değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır.

“Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Özyeterlikleri ile Eğitim Öğretim İşlerini Gerçekleştirme Düzeyleri Arasındaki İlişki (Tokat İli Örneği)” isimli Yüksek Lisans Tezinde Ulukaya (2015) 112 okul yöneticileri ile araştırma yapmıştır. Yaptığı çalışmada çalışılan okul kademesi, okul türüne göre anlamlı farklılıklar bulunmuş ama cinsiyet, yaş, eğitim durumu ve hizmet içi eğitim durumunu gibi değişkenlerde anlamlı bir farklılık tespit edememiştir. Meslek lisesi kademesinde çalışan okul yöneticilerinin teknoloji liderliği ilişkin öz yeterlilik algıları yüksek iken okul kademe seviyesi düştükçe yöneticilerin öz yeterlilik algılarının da düştüğü sonucuna ulaşmıştır.

Gürkan’ın (2017) “Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri ile Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” isimli yüksek lisans tez çalışmasında teknoloji liderliği yeterliliklerinde cinsiyet ve mezuniyet değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar tespit edilmezken; yaş, cinsiyet, branş, okul kademesi, yöneticilik kıdemlerinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Şahin (2015) Gaziantep’te yapmış olduğu “Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerine İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirmesi” isimli yayınlanmış tez çalışmasında okul yöneticilerinin okullarında teknoloji kullanımı konusunda istekli oldukları, etkili bir teknoloji liderliği yaptıkları, öğretmenlerin de yöneticilerinin teknoloji liderliklerini yüksek düzeyde olduğunu belirttikleri sonucuna ulaşmıştır. Ancak verileri (self-report) türünde bir ölçek ile toplanmış olmasından dolayı yöneticilerin verilerinin yüksek çıkmasına neden olabileceğini, öğretmenlerin de ölçeklerin değerlendirmesini okul yöneticilerin yapacağı kaygısı ile bu sonuçlara ulaşılmış olabileceğini belirtmiştir.

“Bilişim Teknolojilerini Okul Yöneticilerinin Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri” konulu Yılmaz (2017) yaptığı yüksek lisans tez çalışmasında; Kırşehir’de 457 öğretmen ile görüşmüştür. Araştırmasının sonucunda yöneticilerin teknoloji kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerinde yaş ve okul kademelerine göre anlamlı farklılıklar tespit ederken, cinsiyet, branş, kıdem, okul çalışma sürelerinde anlamlı bir farklılığa rastlanmadığını belirtmiştir. Ortaokul kademesinde çalışan okul yöneticilerinin bilişim teknolojileri kullanımına yönelik istatistiksel puanın daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda yöneticilerin eksiklerini gidermek için seminer veya hizmet içi eğitimlere katılmalarını, eğer eksik oldukları noktada bir eğitim yok ise talep etmeleri gerektiği önerisinde bulunmuştur.

“Okullarda Bilişim Teknolojisinden Etkili Yararlanmada Okul Yönetimi Açısından

Karşılaşılan Sorunlar (Elâzığ İli Örneği)” Duman (2007) yüksek lisans tez çalışmasında: bilişim teknolojisinin okullardaki etkili olarak kullanılmasına ilişkin mali sorunların yüksek düzeyde olduğu, yaş, çalışma süresi, yöneticilik süresine göre anlamlı farklılık görülmediğini belirtmiştir. Okul türüne göre program geliştirme, yetiştirme bakımından Genel Liseler ve Teknik Meslek Liselerinde anlamlı farklılıklara ulaşmıştır.

Cantürk’ün (2016) Antalya ili 3 merkez ilçesinde yaptığı “Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Davranışları ve Bilişim Teknolojilerinin Yönetim Süreçlerinde Kullanımı Arasındaki İlişki” konulu doktora tezi çalışmasında; okul yöneticilerinin teknoloji liderliği davranışlarını ve bilişim teknolojilerinin yönetim süreçlerinde (karar verme, planlama, örgütleme, iletişim, etkileme, eşgüdümleme ve denetim) kullanımını belirlemek için araştırma yapmıştır. Bu çalışma için 179 okul yöneticisi anketi, 508 öğretmen anketi verilerini değerlendirmiştir. Okul yöneticilerinin bilişim teknolojilerini yönetim süreçlerinde kullanmalarının, teknoloji liderliği davranışlarını büyük ölçüde etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Atik (2019), yayınlanmış “Eğitimde Dijitalleşme Faaliyetleri ve Eğitim Yöneticilerinin Sürece Uyumunu” konulu tezinde demografik değişkenlere göre incelemeler yapmıştır. Araştırmasında erkeklerin kadınlara göre daha ilgili olduğu, yaşın dijitalleşmeye uyum sürecinde önemli bir etkisi olduğu, eğitim seviyesi ve çalışanın pozisyonu yükseldikçe uyumun daha olumlu olduğu bu nedenle okul yöneticilerinin okul başarısını arttırmak için dijitalleşme sürecine daha iyi uyum sağladıkları sonuçlarına ulaşmıştır.

Gölçek’in (2019) yılında “Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Olgusuna İlişkin Anlamlandırma ve Deneyimlerinin İncelenmesi konulu yüksek lisans çalışmasında İstanbul ilinde Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği (BÖTE) mezunu 9 okul müdürü ile yarı yapılandırılmış formlarla yüz yüze görüşmeler yapmıştır. Yaptığı görüşmelerde teknoloji ve öğretim liderliği, kaynak yönetimi ve öğretmen etkililiği kavramlarına ulaşmıştır. Elde ettiği sonuçlar doğrultusunda Okul Müdürlerinin maddi imkansızlıklar nedeniyle güncel teknolojiyi takip etmekte zorlandıklarını tespit etmiş, bunun için politika yapıcılarına okullar için bütçe ayarlanması yönünde öneride bulunmuştur. Gene öğretmenlerin teknoloji kullanımına direnme ya da isteksizlik durumunu politika yapıcılara öğretmenlere gerekli eğitimi hem görevlerine başlamadan hem de görevleri sürecinde almaları için tedbirlerin alınmasını önermiştir. Okul müdürlerinin de eğitimlere katılarak kendilerini geliştirmeleri önerisinde bulunmuştur.

“Okul Müdürlerinin Teknolojik Liderlik Düzeylerinin Öğretmen Algularına Göre İncelenmesi” konulu Kırılıoğlu’nun (2021) yılında Tekirdağ’ın Çerkezköy ilçesinde 348 lise öğretmenine yapmış olduğu yüksek lisans çalışmasında öğretmenlerin hizmet süreleri ve yaş değişkenlerine göre yaptığı analiz sonucunda okul yöneticilerinin teknolojik liderlik algılarında anlamlı bir farklılık tespit ederken, cinsiyet, teknoloji kullanım seviyelerine göre anlamlı bir sonucu ulaşamadığını belirtmiştir.

Öztürk (2021) Bursa ili Nilüfer ilçesinde 136 okul yöneticisinden oluşan “Lise Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Öz Yeterliliklerinin İncelenmesi” konulu yüksek lisans çalışmasında verilerini nicel yöntemlerle elde etmiştir. Çalışmasında ISTE Standartlarını dikkate alarak Vizyoner Liderlik, Dijital Çağ Öğrenme Kültürü, Profesyonel Uygulamada Mükemmellik, Sistematik Gelişim olmak üzere boyuta sahip olan Eğitim Yöneticileri Teknoloji Liderliği Öz Yeterlik Ölçeğini kullanmıştır. Yapılan araştırmada lise düzeyinde görev yapan okul yöneticilerinin teknolojik öz yeterliliklerinin Dijital Vatandaşlık boyunda en yüksek, Vizyoner Liderlik boyutunda en düşük olduğu hizmet yılına göre öz yeterliliklerinin yeterli olduğu sonucuna ulaşmıştır. Okul yöneticilerinin öz yeterliliklerini eğitim durumlarına göre değerlendirdiğinde Profesyonel Uygulamada Mükemmellik boyutunda anlamlı bir farklılık tespit etmiştir. Hizmet sürelerine göre 5 yıla kadar hizmet süresi olan okul yöneticileri ile 16 yıl ve üzeri hizmet süresine sahip okul yöneticileri arasında anlamlı bir fark bulmuştur. E Twinning, FATİH projesi, BT sınıfı değişkenleri ile okul yöneticilerinin öz yeterlilikleri arasında anlamlı bir farklılık olmazken, hizmet içi alma değişkenine göre Vizyoner Liderlik boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Bostancı (2010) “Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Yeterlilikleri Açısından İncelenmesi” konulu yüksek lisans tezinde İzmir iline bağlı 11 ilçede 292 okul yöneticisine anket uygulamıştır, hatalı olanları çıkarmış 249 anketten veriler elde etmiştir. Yaptığı çalışma sonucunda kullanmış olduğu Okul Müdürlerinin Teknolojik Liderlik Ölçeğinin alt boyutu olan liderlik ve vizyon boyutunda düşük teknolojik liderliğe ama genel olarak da okul yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterliliklerine sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır.

Tülgen (2021) “Okul Yöneticilerinin 21.Yüzyıl Becerileri ile Teknoloji Liderliği Davranışlarının İncelenmesi” konulu yüksek lisans tez çalışmasında 2020 – 2021 eğitim – öğretim yılında Karaman’daki resmi ilkokul, ortaokul, lisede görevli 232 öğretmen ile yaptığı ilişkiyel tarama modeline göre yaptığı çalışmada iki ölçek aracılığıyla veriler elde

etmiştir. Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği davranışlarına katılımlarının orta düzey, pozitif, anlamlı olduğu sonucuna varmıştır.

Güven (2015) “Ortaöğretim Genel Müdürlüğüne Bağlı Okulların Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlilikleri” konulu Sakarya ilinde 115 okul yöneticisinden elde ettiği veriler doğrultusunda okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin orta düzeyin üzerinde yerine getirdikleri sonucuna ulaşmıştır. Mezuniyet durumuna, teknoloji liderliği algıları alt faktörleri, eğitim fakültesi mezunu olmalarının anlamlı bir farklılık yaratmadığını tespit etmiştir.

Çıkrık (2020) “Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Öğretmenler Tarafından İncelenmesi” konulu çalışmasını Denizli’nin Çal ilçesinde görev yapan tesadüfi örneklem ile 145 öğretmen ile gerçekleştirmiştir. Öğretmenlerden elde edilen veriler doğrultusunda cinsiyet, yaş, kıdem değişkenlerine göre öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği düzeylerinde anlamlı bir farklılık tespit etmemişken, mezuniyet durumuna göre yüksek lisans yapmış öğretmenler ile ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliğine yönelik algıları daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır. Genel olarak öğretmenlere göre okul liderlerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Öztaş (2013) “Resmi Ortaöğretim Okulu Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerine İlişkin Öğretmen Görüşleri” yüksek lisans çalışmasını İstanbul ilinde Kartal, Ataşehir, Sancaktepe, Ümraniye, Sultanbeyli ilçelerinde yapmıştır. 15 okulda belli okul türlerine uygulama yapmıştır. Elde ettiği bulgularla resmi ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerine kısmen sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır. Öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne göre anlamlı bir farklılık olduğunu, alan değişkenine göre yaptığı incelemede Teknik ve Meslek Dersi öğretmenlerinde anlamlı farklılık tespit etmezken; Sayısal Alan Ders ile Teknik ve Meslek Dersleri öğretmenlerinde anlamlı bir farklılık gözlemlemiştir. Cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı gibi kıdem değişkeninde farklı kıdem yıllarda alt boyutlarda anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Yaş değişkeni dikkate alındığında da farklı yaş gruplarında Destek alt boyutunda farklılık görülmüştür. Okul yönetici ile çalışma süresi değişkenine göre incelendiğinde 1 yıl veya daha az süreli çalışan öğretmenlerin vizyon alt boyutunda teknoloji liderliğini daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Genel olarak araştırma

sonucunda okul yöneticilerinin kısmen teknoloji liderliği özelliklerini gösterdiği tespit edilmiştir.

Öztaban (2020) “Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerini Yerine Getirme Düzeyleri” Aydın’ın Efeler ilçesinde yapmış olduğu yüksek lisans çalışmasında ilkokul, ortaokul, ortaöğretim kurumlarında çalışan 392 öğretmenden betimsel tarama ile elde ettiği bulgularda çeşitli değişkenlere göre analizler yapmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliğine göre görüşleri kıdem, eğitim durumu, okul türüne göre değişiklik gösterirken, cinsiyete göre değişiklik göstermediği sonucuna ulaşmıştır.

Gençay (2018) “İlkokul ve Ortaokul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliğine İlişkin Yeterlikleri (Keçiören İlçesi Örneği” konulu yüksek lisans tez çalışması yapmıştır. Araştırması Ankara’nın Keçiören İlçesinde ilkokul ve ortaokul kademesinde çalışan 445 öğretmenden veri toplamıştır. Yaptığı araştırma sonucunda kıdem, cinsiyet, çalıştıkları okul, öğrenim durumları değişkenlerine göre kullandığı ölçeğin dört alt boyutunu analiz etmiştir. Elde ettiği sonuçlar doğrultusunda Okul Yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin öğretmenlere göre kısmen olduğunu tespit etmiştir. Ölçeğin alt boyutlarına göre iletişim ve destek ile destek alt boyutlarında anlamlı farklılık, insan merkezlilik ve vizyon alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Öğretmenlerin öğrenim düzeyi arttıkça yöneticilerin teknoloji liderliklerini yeterli görmediklerini tespit etmiş ama cinsiyet, kıdem ve çalışma alanına göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Durnalı (2018) “Ortaokul Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Okul Müdürlerinin Sergilediği Teknolojik Liderlik Davranış Düzeyi” konulu makalesi için Ankara Mamak İlçesinde ortaokul kademesinde çalışan 442 öğretmenle ile nicel bir çalışma yürütmüştür. Öğretmenlerin motivasyon, altyapı, hukuk ve motivasyon alt boyutlarına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliğine katıldıklarını tespit etmiştir. Cinsiyet, öğrenim durumu, yaş, mesleki kıdem, okuldaki görev süresi, okul müdürüyle çalışma süresi değişkenlerinde anlamlı bir farklılık olmadığını sonucuna ulaşmıştır.

Efeoğlu (2019) “Okul Yöneticilerinin Sahip Olduğu Teknoloji Liderliği Rollerini ile Öğretmenlerin Eğitim Teknolojilerine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki” yüksek lisans tez çalışmasını Çanakkale ilinde gerçekleştirmiştir. Çalışma kapsamında ilkokul ve ortaokullarda çalışan 283 öğretmenden veriler toplamıştır. Öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rolleri Katılıyorum düzeyinde çıkmıştır.

Banoğlu (2019) “Multivariate Analysis of School Principals’ Technology Leadership Competencies, Learning School Environment And Schools’ Social Network Structures” yayınlanmış doktora tezi çalışmasında 58 okul müdürü ve 1105 öğretmenden veri toplayarak elde ettiği çalışma kapsamında, incelenen alt problemlerin bir tanesinde okul yöneticilerinin %55’nin yüksek düzeyde teknoloji liderliği özelliği gösterdikleri sonucuna ulaşmıştır. Okul yöneticilerinin yüksek teknoloji liderliği sergilemelerinde okullarında Fatih projesince bilişim teknoloji imkanlarının olması, öğretmenlerin öğrenen örgüt kültürünün fazla olması ve haftalık internet kullanım oranlarının yüksek olmasının da etkisinin olduğu belirtilmiştir.

Görgülü (2013) “Bilgi Toplumuna Geçiş Sürecinde Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Yeterlilikleri Açısından İncelenmesi (Konya İli rneği)” konulu yüksek lisans çalışmasında Meram, Karatay, Selçuklu ilçelerinden 282 okul yöneticisi, 377 öğretmenden veriler toplamıştır. Araştırılan alt problemlerden öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin çoğu zaman gösterdikleri sonucuna ulaşmıştır. Okul yöneticilerinin kendilerine göre de teknolojik liderliği özelliklerini çoğu zaman gösterdikleri sonucunu almış, yöneticilerin çoğunluğunun okul işleyişine yardımcı olacak teknoloji konularında eğitim aldıklarını ama veri tabanı, web sayfaları düzenleme ve web sayfa dizaynı için gerekli olan konularda eğitim almadıklarını belirtmiştir.

Ergün (2019) “ğretmen Algılarına Göre Okul Yöneticilerinin Etkililiği ile Teknoloji Liderliği Rollerini Arasındaki İlişinin İncelenmesi” konulu yüksek lisans tez çalışmasında öğretmenlere göre mesleki kıdem, çalışma alanı, cinsiyet, görev, öğrenim durumu değişkenleri ile okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rolleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca ğretmenlere göre okul yöneticilerinin etkililiğini gene aynı değişkenlere göre incelemiş, görev ve öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık tespit etmiş, diğer değişkenlerde anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Aynı zamanda yöneticilerin teknoloji liderliği ile etkililikleri arasında ilişki olup – olmadığını araştırmış, bu iki değişken arasında anlamlı bir farklılık olduğunu görmüştür.

Kurt (2019) “ğretmenlerin Lise Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri” konulu yüksek lisans çalışmasında İstanbul’da 6 ilçede lise kademesinde çalışan öğretmenlerden veri toplayarak okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterliliklerini tespit etmeye çalışmıştır. Elde ettiği veriler doğrultusunda öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği st düzeyde ve bu davranışları sık sık gösterdikleri yönündedir.

İrmak (2015) “İlkokul ve Ortaokul Öğretmenlerinin, Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Düzeylerine İlişkin Algıları” Denizli’de yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği davranışlarının orta düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Alt boyutlarda ise Destek boyutunda sık sık İnsan Merkezilik, Vizyon, İletişim ve İşbirliği alt boyutunda ise orta düzeyde teknoloji liderliği davranışı sergilediklerini sonucuna ulaşmıştır.

Dinç (2019) “Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Yeterlilikleri” konulu yüksek lisans çalışmasında Düzce’de her okul kademesinde çalışan okul yöneticileri ve öğretmenlerden elde ettiği veriler doğrultusunda okul müdürlerinin kendilerine olan algılarında teknoloji liderliği özelliklerini büyük oranda gösterdiklerini ama öğretmenlere göre ise teknoloji liderliği yeterliliklerinin orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Okul müdürlerinin kendi algılarına göre teknoloji liderliği yeterlilikleri değişkenlere göre incelediğinde çalışan kurum değişkenine göre anaokul kademesinde çalışan okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin düşük olduğunu tespit etmiştir. Okul müdürlerinin kendi algılarına göre cinsiyet değişkenini dikkate alıp yaptığı analiz sonucunda ise erkek yöneticilerin kendilerini teknoloji liderliği yeterliliği konusunda daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır. Öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilikleri mesleki kıdem, yaş, çalışan kurum, öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık tespit etmemişken, yaş değişkeninin de 31-40 yaş arasındaki grubun yeterliliği üst düzey olduğunu tespit etmiştir.

Can (2003) “Bolu Orta Öğretim Okulları Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Yeterlilikleri” çalışmasına okul türüne göre genel lise ve mesleki teknik lise olarak bakıldığında bu iki okul türünde teknoloji liderliği yeterlilikleri bakımından anlamlı bir farklılık tespit etmemişken, öğretmenlere göre bu iki tür okulda çalışan okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilikleri sonucu anlamlı bulunmuştur.

Beyaz (2014) “Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Davranışları (Diyarbakır İli Örneği)” yüksek lisans çalışmasında öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği öğretmen ve öğrencilerin teknolojik ihtiyaçlarını tespit, öğrencilerin gelişimi için veri toplama, öğretmenlere örnek olma ve teşvik etme noktasında yüksek düzeyde olduğu sonucuna varmıştır. Ama okullarda teknoloji kullanımı etik kurallarını tüm örgüt üyeleri ile belirleme, teknoloji kullanımı için öğretmen görüşlerini alma, veli iletişimde teknoloji kullanımı maddelerinde ise öğretmenlere göre okul

yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin düşük – kısmen katılıyorum seviyesinde olduğunu tespit etmiştir.

Teke (2019) “Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Rollerinin Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans çalışmasını Van ilinde 452 öğretmenden elde edilen veriler ile gerçekleştirmiştir. Öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği sergileme düzeyini orta seviyede olduğu sonucuna ulaşmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde araştırma için planlanan model, evren ve örneklem, veri toplama araçları ve verilerin toplanması yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji kullanımı, teknoloji liderliği yeterlilikleri belirlenmeye çalışılacaktır. Bu nedenle araştırma, tarama modeli ile gerçekleştirilecektir. “Tarama, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle tespit etmeyi amaçlayan araştırma modelidir” (Karasar, 2020, s.109).

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Denizli il merkezinde yer alan, 2021 - 2021 eğitim – öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okullarda lise kademesinde görev yapan tüm öğretmenler oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini 2021 - 2022 eğitim-öğretim yılında Denizli ili Millî Eğitim Bakanlığına bağlı lise kademesindeki farklı okul türlerinde görev yapan rastgele seçilmiş 305 öğretmen oluşturmuştur. Araştırma grubuna kolaylıkla bulunan örnekleme ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik bilgilerine göre istatistikler oluşturulmuştur. Öğretmenlerin cinsiyete göre dağılım ve yüzdeleri Tablo 3.1’de gösterilmektedir.

Tablo 3. 1. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre İlişkin Dağılımları

Cinsiyet	n	%
Kadın	208	68,2
Erkek	97	31,8
Toplam	305	100,0

Tablo 3.1’de görüldüğü üzere araştırmaya katılarak araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmenlerimizin %68,2’sini 208 kişi ile kadınlar, %31,8’ini 97 kişi ile erkek öğretmenler oluşmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşlara göre dağılımlarının betimsel analiz sonuçlarına Tablo 3.2’de yer verilmiştir.

Tablo 3. 2. *Öğretmenlerin Yaşlara Göre İlişkin Dağılımları*

Yaş	n	%
40 yaş ve altı	121	39,7
41 – 50 yaş	114	37,4
50 yaş ve üzeri	70	23,0
Toplam	305	100,0

Tablo 3.2’de araştırmaya katılan öğretmenlerimizin %39,7’si 121 kişi 40 yaş ve altı, %37,4’ü 114 kişi 41 - 50 yaş arasında ve %23’ü 70 kişi 51 yaş ve üzerindedir.

Öğretmenlerin mesleki kıdem verileri 5 kategoride toplanmış ve dağılımları Tablo 3.3’te yer almaktadır.

Tablo 3. 3. *Öğretmenlerin Görev Sürelerine Göre İlişkin Dağılımları*

Görev Süresi	n	%
10 yıl ve altı	50	16,4
11 - 15 yıl	56	18,4
16 – 20 yıl	65	21,3
21 yıl ve üzeri	134	43,9
Toplam	305	100,0

Tablo 3.3’te araştırmaya katılan öğretmenlerimizin görev sürelerine göre dağılımları verilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda araştırmaya katılanların %16,4’ünü 50 kişi 10 yıl ve altı görev süresine, %18,4’ü 56 kişi 11 – 15 yıllık mesleki kıdeme, %21,3’ü 65 kişi 16 – 20 yıllık mesleki kıdeme ve %43,9’ü 134 kişi 21 ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir.

Araştırma kapsamında öğretmenlere bilgisayar kullanım süreleri sorulmuş, elde edilen veriler 5 kategoride toplanmıştır ve sonuçları Tablo 3.4’te gösterilmektedir.

Tablo 3. 4. *Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanım Sürelerine Göre İlişkin Dağılımları*

Bilgisayar Kullanım Süresi	n	%
10 yıl ve altı	36	11,8
11 - 15 yıl	65	21,3
16 – 20 yıl	110	36,1
21 yıl ve üzeri	94	30,8
Toplam	305	100,0

Tablo 3.4’te araştırmaya katılan öğretmenlerimizin bilgisayar kullanım sürelerine göre dağılımları verilmiştir. Araştırmaya katılanların %11,8’i 36 kişi 10 yıl ve altı bir süredir bilgisayar kullandıklarını, %21,3’ü 65 kişi 11 – 15 yıldır bilgisayar kullandıklarını, %36,1’i 110 kişi 16 – 20 yıldır bilgisayar kullandıklarını ve %30,8’si 94 kişi 21 yıl ve üzeri bir sürede bilgisayar kullandıklarını belirtmişlerdir.

Araştırmada veri toplanan öğretmenlerin çalıştıkları okul türlerine göre olan dağılımlarına Tablo 3.5'te yer verilmiştir.

Tablo 3. 5. *Öğretmenlerin Çalıştığı Okul Türüne Göre İlişkin Dağılımları*

Okul Türü	n	%
Anadolu Liseleri	120	39,3
Anadolu İmam Hatip Liseleri	29	9,5
Fen Liseleri	53	17,4
Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri	81	26,6
Sosyal Bilimler Liseleri	12	3,9
Çok Programlı Anadolu Liseleri	10	3,3
Toplam	305	100,0

Tablo 3.5'te araştırmaya katılan öğretmenlerimizin çalıştığı okul türlerine göre dağılımlar belirtilmektedir. Öğretmenlerin %39,3'ü 120 kişi Anadolu Lisesinde, %9,5'i 29 kişi Anadolu İmam Hatip Liselerinde, %17,4'ü 53 kişi Fen Liselerinde, %26'sı 81 kişi Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde, %3,9'u 12 kişi Sosyal Bilimler Liselerinde ve %3,3'ü 10 kişi Çok Programlı Anadolu Liselerinde görev yapmaktadırlar.

Araştırma kapsamında öğretmenlerimize kendilerini teknolojik açıdan yeterli bulma durumları sorulmuş, elde edilen verilerin istatiki değerleri Tablo 3.6'de belirtilmiştir.

Tablo 3. 6. *Öğretmenlerin Kendilerini Teknolojik Açıdan Yeterli Bulmalarına Göre İlişkin Dağılımları*

Teknolojik Açıdan Yeterlilik	n	%
Evet	165	54,1
Hayır	140	45,9
Toplam	305	100,0

Tablo 3.6'de katılımcılardan %54,1'i 165 kişi kendilerini teknolojik açıdan yeterli gördüklerini, %45,9'u 140 kişi ise kendilerini teknolojik açıdan yeterli görmediklerini belirtmişlerdir.

Araştırmada öğretmenlerimize teknoloji ile ilgili hizmetiçi eğitim alıp almadıkları sorulmuş, verdikleri cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgular Tablo 3.7'de görülmektedir.

Tablo 3. 7. *Öğretmenlerin Teknoloji ile İlgili Hizmetiçi Eğitime Katılım Durumuna Göre İlişkin Dağılımları*

Hizmetiçi Eğitime Katılım Durumu	n	%
Evet	221	72,5
Hayır	84	27,5
Toplam	305	100,0

Tablo 3.7’de de görüldüğü üzere araştırmaya katılarak araştırmının örneklemini oluşturan öğretmenlerimizin %72,5’u 221 kişi teknoloji ile alakalı hizmetiçi eğitime katıldıklarını, %27,5’i 84 kişi ise teknoloji ile alakalı hizmetiçi eğitime katılmadıklarını belirtmişlerdir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma Milli Eğitimi bağlı resmî kurumlarda çalışan öğretmenlerimize ölçek doldurarak yapılmıştır.

3.3.1 Öğretmenlere Uygulanan Ölçek

Araştırmada öğretmenlere uygulanacak anket çalışmasında Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeği (EYÖTELYÖ) kullanılmıştır. Anket toplamda 2 bölüm ve 6 başlıktan oluşmaktadır. İlk bölümde öğretmenlere 8 soru yöneltilmiş ve demografik bilgileri ve teknoloji yeterlik bilgileri istenmiştir. İkinci bölümde kullanılan Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeği 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Araştırmanın bu kısmında Banoğlu’nun (2012) geliştirdiği ölçek kullanılmıştır. Ölçek toplamda 32 soru, Vizyoner Liderlik başlığı altında 12 soru, Dijital Çağ Öğrenme Kültürü başlığı ile 3 soru, Mesleki Gelişimde Mükemmellik başlığı altında 8 soru, Sistemik Gelişim başlığında 3 soru, Dijital Vatandaşlık ile ilgili 6 soru yöneltilmiştir. Anketin cevaplarını 5’li Likert tipi ifadeler oluşturmaktadır. Maddelerin her birinde “Her Zaman = 5”, “Büyük Oranda = 4”, “Orta Düzeyde = 3”, “Kısmen = 2” ve “Hiç = 1” şeklinde bir puanlama yapılmıştır. Ölçekten alınması beklenen en düşük puanın 32, alınabilecek en yüksek puanında 160 olduğu belirtilmektedir. Ölçekte ters kodlanmış madde bulunmamaktadır (Banoğlu, 2012).

Banoğlu’nu ölçütünün genel geçerliliği ve güvenilirliğinin hesaplanması sonucundan iç tutarlılığı Cronbach Alpha .943 olarak bulmuştur. İki yarı güvenilirlik katsayısının .898 ve .914 olduğu, madde-toplam ayırt edicilik indeksinin .449-.675 aralığında değiştiği belirlenmiştir. Açıklayıcı faktör analizi (AFA) sonuçları ölçme aracının toplam varyansın %65,35’ini açıkladığını ve madde faktör yüklerinin .522 ile .838 arasında değiştiğini göstermiştir (KMO=.899, $p < .001$). Doğrulayıcı faktör analizi (DFA) düzeltme önerilerine bağlı olarak AFA modeline ek olarak üç alternatif ölçme modeli daha oluşturulmuş ve dört modele uyum indeksleri incelenerek, en iyi model-veri uyumuna sahip model tespit edilmiştir ($\chi^2=645.527$; $\chi^2/sd= 1.416$; CFI=.913; NFI=.759; RMSEA=.057). Ölçme aracının yordama geçerliğini analiz edebilmek için ROC eğrisi analizi uygulanmış ve geliştirilen

ölçme modelinin müdürlerin bilgisayar ve internet kullanım sürelerini %72,2 ve %68,8 duyarlılıkla yordayabildiği görülmüştür.

Ölçek sahibinin ölçek ve alt boyutları için iç tutarlılık katsayıları Tablo 3.8’de belirtilmektedir.

Tablo 3. 8. *Ölçek Sahibinin Ölçek İç Tutarlılık Katsayıları*

Alt Boyutlar	Cronbach's α
Vizyoner Liderlik	,869
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	,758
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	,902
Sistematik Gelişim	,875
Dijital Vatandaşlık	,769
Teknoloji Liderliği	,943

Tablo 3.8’de Banoğlu (2012) ölçek ve alt boyutları için elde ettiği iç tutarlılık Cronbach’s α katsayıları verilmiştir.

Araştırmayı gerçekleştiren araştırmacının, verileri topladıktan sonra elde ettiği iç tutarlılık katsayıları hesaplanmış, verilere Tablo 3.9’da yer verilmiştir.

Tablo 3. 9. *Ölçekler ve Alt Boyutlarının İç Tutarlılık Katsayıları Analizi*

Alt Boyutlar	Cronbach's α
Vizyoner Liderlik	,966
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	,914
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	,968
Sistematik Gelişim	,904
Dijital Vatandaşlık	,936
Teknoloji Liderliği	,985

Tablo 3.9’da araştırmacının analizleri sonucunda elde ettiği iç tutarlılık katsayıları alt boyutları Vizyoner Liderlik için Cronbach’s $\alpha = ,966$, Dijital Çağ Öğrenme Kültürü alt boyutu için Cronbach’s $\alpha = ,914$, Mesleki Gelişimde Mükemmellik alt boyutu için Cronbach’s $\alpha = ,968$, Sistematik Gelişim alt boyutu için Cronbach’s $\alpha = ,904$, Dijital Vatandaşlık alt boyutu için Cronbach’s $\alpha = ,936$ ve Teknoloji Liderliği için Cronbach’s $\alpha = ,985$ olarak elde etmiştir.

Ölçekte kullanılan 5’li Likert için aritmetik ortalama puan değerlendirilmesi için aşağıda yer alan Tablo 3.10’de yer alan aralıklara göre değerlendirme yapılmıştır.

Tablo 3. 10. *5’li Likert Aritmetik Ortalama Değerlendirme Alt ve Üst Sınırları*

Aralık	Dereceler
1,00 – 1,80	Hiç
1,80 – 2,60	Kısmen
2,60 – 3,40	Orta Düzeyde
3,40 – 4,20	Büyük Oranda
4,20 – 5,00	Her Zaman

Tablo 3.10’de yer alan puan aralıkları dikkate alınarak, araştırmada kullanılan ölçeğin değer aralıkları Tablo 3.11’de verilmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçeğin her alt boyutu için Tablo 3.11’de ölçeğin değer aralıkları hesaplanmıştır.

Tablo 3. 11. *Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçek Değer Aralıkları*

Boyut	Hiç	Kısmen	Orta Düzeyde	Büyük Oranda	Her Zaman
Vizyoner Liderlik	12-21,6	21,6 - 31,2	31,2 - 40,8	40,8-50,4	50,4-60
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	3-5,4	5,4-7,8	7,8-10,2	10,2-12,6	12,6-15
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	8-14,4	14,4-20,8	20,8-27,2	27,2-33,6	33,6-40
Sistemik Gelişim	3-5,4	5,4-7,8	7,8-10,2	10,2-12,6	12,6-15
Dijital Vatandaşlık	6-10,8	10,8-15,6	15,6-20,4	20,4-25,2	25,2-30
Teknoloji Liderliği	32-57,6	57,6-83,2	83,2-108,8	108,8-134,4	134,4-160

Tablo 3.11’de ölçeğin alt boyutlarının katılım derecesine göre alınacak puanların alt ve üst sınırların belirtilmektedir. Ölçekten en 32 en fazla 160 puan alındığı görülmektedir.

Ölçek ve alt boyutlarının normallik analiz sonuçları Tablo 3.12’te yer almaktadır.

Tablo 3. 12. *Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçek ve Alt Boyutlarının Normallik Değerleri*

Ölçek ve Alt Boyutları	n	\bar{X}	s	Çarpıklık	Basıklık
Vizyoner Liderlik	305	36,590	11,610	-0,140	-0,652
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	305	9,351	3,050	-0,041	-0,686
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	305	24,357	8,105	0,002	-0,638
Sistemik Gelişim	305	8,472	3,220	0,049	-0,615
Dijital Vatandaşlık	305	19,866	6,066	-0,234	-0,585
Teknoloji Liderliği	305	98,636	29,945	-0,083	-0,651

Tablo 3.12’te yer alan verilere göre ölçek ve alt boyutları Skewness ve Kurtosis değerlerine bakıldığında normal dağılım gösterdiği görülmüştür.

3.4. Verilerin Toplama Süreci

Araştırma için gerekli olan izinler alınmış ve veriler katılımcılardan anket formu ile toplanmıştır. Araştırmada evreni oluşturan okullarda, gönüllülük esas alınarak araştırmaya katkı sağlamak isteyen öğretmenlere uygulanmıştır. Tüm veri toplama çalışmaları öncesinde katılımcılar araştırmanın konusu, amacı, veri toplama aracının içeriği ve toplanacak verilerin kullanımı ile ilgili bir yönerge verilip ve bilgilendirilmiştir. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayalı olarak yürütülmüştür. Araştırmada gizlilik ilkesine uyulmuştur.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada kullanılan ölçek ile uygulanan anket çalışmasıyla elde edilen veriler, araştırmanın genel amacı çerçevesinde cevapları aranan alt problemlere yönelik olarak toplanan verilerle analiz edilme amacı ile Jamovi 2.0.0 programına aktarılmıştır. Anketler numaralı olarak girilmiştir. Verilerin analizi için Jamovi 2.0.0 programı kullanılmıştır.

Veri analizleri için frekans, yüzde, ortalama, ortanca, tepedeğeri standart sapma betimsel istatistikler, öğretmenlerin demografik bilgileri dikkate alınarak iki kategorili değişkenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını bulmak için bağımsız gruplar için t – testi, öğretmenlerin demografik bilgileri dikkate alınarak ikiden fazla kategorili değişkenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır sorusunda cevap için tek yönlü varyans analizi (One way Anova) testi uygulanmıştır. Normal dağılım göstermeyen veriler için non parametrik test olan Kruskal – Wallis H testi, anlamlı farklılık çıkan alt problemlerde hangi gruplar arasında anlamlı farklılık olduğunu tespit etmek için Post – Hoc Testlerden Games – Howell kullanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

Bu bölümünde, belirtilen problem ve alt problemler için öğretmenlere uygulanmış olan ölçek ile elde edilmiş olan verilerin analizleri ve analizler sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulguların yorumları yer almaktadır.

4.1. Öğretmenlere Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerin öğretmenlere göre ne düzeyde olduğunu belirlemek için betimsel istatistiksel değerlerin sonuçları Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4. 1. Öğretmelere Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliği Analizi

Boyut	n	\bar{X}	s	Düzye
Teknoloji Liderliği	305	98,636	29,945	Orta Düzey

Tablo 4.1’de görülebileceği üzere öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilikleri toplam 305 (n = 305) öğretmenin teknoloji liderliği için vermiş olduğu cevapların puan ortalaması (\bar{X} =98.636) olarak tespit edilmiştir. Aritmetik ortalamaya bakıldığında öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilikleri “Orta Düzey” dedir.

4.2. Öğretmenlere Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Alt Boyutu Olan Vizyoner Liderlik Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği alt boyutu olan Vizyoner Liderlik boyutunda yeterliliklerinin ne düzeyde olduğunu belirlemek için betimsel istatistiksel değerlerin sonuçları Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4. 2. Öğretmelere Göre Okul Yöneticilerinin Vizyoner Liderlik Yeterliliği Analizi

Boyut	n	\bar{X}	s	Düzye
Vizyoner Liderlik	305	36,590	11,610	Orta Düzey

Tablo 4.2’de belirtilen veriler doğrultusunda öğretmenlere göre okul yöneticilerinin alt boyut olan vizyoner liderlik yeterlilikleri için toplam 305 (n = 305) öğretmenin vizyoner liderlik alt boyutu için vermiş olduğu cevapların puan ortalaması (\bar{X} =36.590) dir. Öğretmenlere göre okul yöneticilerinin Vizyoner Liderlik alt boyutunda yeterlilikleri “Orta Düzey” dedir.

4.3. Öğretmenlere Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Alt Boyutu Olan Dijital Çağ Öğrenme Kültürü Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği alt boyutu olan Dijital Çağ Öğrenme Kültürü boyutunda yeterliliklerinin ne düzeyde olduğunu belirlemek için betimsel istatistiksel değerlerin sonuçları Tablo 4.3'te gösterilmektedir.

Tablo 4. 3. Öğretmelere Göre Okul Yöneticilerinin Dijital Çağ Öğrenme Kültürü Yeterliliği Analizi

Boyut	n	\bar{X}	s	Düzey
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	305	9,351	3,050	Orta Düzey

Tablo 4.3'te görülebileceği üzere öğretmenlere göre okul yöneticilerinin alt boyut olan Dijital Çağ Öğrenme Kültürü yeterlilikleri için toplam 305 (n = 305) öğretmenin Dijital Çağ Öğrenme Kültürü alt boyutu için vermiş olduğu cevapların puan ortalaması (\bar{X} =9,351) olarak tespit edilmiştir. Aritmetik ortalama değerleri sonucunda öğretmenlere göre okul yöneticilerinin Dijital Çağ Öğrenme Kültürü alt boyutunda yeterlilikleri “Orta Düzey” dedir.

4.4. Öğretmenlere Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Alt Boyutu Olan Mesleki Gelişimde Mükemmellik Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği alt boyutu olan Mesleki Gelişimde Mükemmellik boyutunda yeterliliklerinin ne düzeyde olduğunu belirlemek için betimsel istatistiksel değerlerin sonuçları Tablo 4.4'te yer almaktadır.

Tablo 4. 4. Öğretmelere Göre Okul Yöneticilerinin Mesleki Gelişimde Mükemmellik Yeterliliği Analizi

Boyut	n	\bar{X}	s	Düzey
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	305	24,357	8,105	Orta Düzey

Tablo 4.4'te toplam 305 (n = 305) öğretmenin, öğretmenlere göre okul yöneticilerinin alt boyut olan Mesleki Gelişimde Mükemmellik yeterlilikleri için vermiş olduğu cevapların puan ortalaması (\bar{X} =24,357) olarak tespit edilmiştir. Aritmetik ortalama gereğince bu alt boyut için alınabilecek alt ve üst değer aralıklarına bakıldığında öğretmenlere göre okul yöneticilerinin Mesleki Gelişimde Mükemmellik alt boyutunda yeterlilikleri “Orta Düzey” dedir.

4.5. Öğretmenlere Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Alt Boyutu Olan Sistematik Gelişime Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği alt boyutu olan Sistematik Gelişim boyutunda yeterliliklerinin ne düzeyde olduğunu belirlemek için betimsel istatistiksel değerlerin sonuçları Tablo 4.5’te verilmiştir.

Tablo 4. 5. Öğretmelere Göre Okul Yöneticilerinin Sistematik Gelişim Yeterliliği Analizi

Boyut	n	\bar{X}	s	Düzye
Sistematik Gelişim	305	8,472	3,220	Orta Düzey

Tablo 4.5’te toplam 305 (n = 305) öğretmenin Sistematik Gelişim alt boyutu için vermiş olduğu cevapların puan ortalaması (\bar{X} =8,472) dır. Bu boyut için yöneltilen 3 sorunun değer aralığına bakıldığında öğretmenlere göre okul yöneticilerinin Sistematik Gelişim alt boyutunda yeterlilikleri “Orta Düzey” dedir.

4.6. Öğretmenlere Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Alt Boyutu Olan Dijital Vatandaşlık Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği alt boyutu olan Dijital Vatandaşlık boyutunda yeterliliklerinin ne düzeyde olduğunu belirlemek için betimsel istatistiksel değerlerin sonuçları Tablo 4.6’dır.

Tablo 4. 6. Öğretmelere Göre Okul Yöneticilerinin Dijital Vatandaşlık Yeterliliği Analizi

Boyut	n	\bar{X}	s	Düzye
Dijital Vatandaşlık	305	19,866	6,066	Orta Düzey

Tablo 4.6’te elde edilen verilere göre (n = 305) toplam 305 öğretmenin Dijital Vatandaşlık alt boyutu için vermiş olduğu cevapların puan ortalaması (\bar{X} =19,866) olarak bulunmuştur. Aritmetik ortalama öğretmenlere göre okul yöneticilerinin Dijital Vatandaşlık alt boyutunda yeterlilikleri “Orta Düzey” dedir.

4.7. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin görüşlerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için bağımsız gruplar için t – testi yapılmış ve elde edilen analiz sonuçları Tablo 4.7’de verilmiştir.

Tablo 4. 7. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Cinsiyete Göre Farklarının Bağımsız Gruplar İçin T - Testi Sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutları	Cinsiyet	n	\bar{X}	s	t	sd	p
Vizyoner Liderlik	Erkek	97	38,206	11,380	1,665	303,000	0,097
	Kadın	208	35,837	11,666			
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	Erkek	97	9,722	3,220	1,453	303,000	0,147
	Kadın	208	9,178	2,959			
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	Erkek	97	24,825	8,570	0,687	303,000	0,493
	Kadın	208	24,139	7,891			
Sistemik Gelişim	Erkek	97	8,742	3,273	1,001	303,000	0,318
	Kadın	208	8,346	3,195			
Dijital Vatandaşlık	Erkek	97	20,258	6,452	0,771	303,000	0,442
	Kadın	208	19,683	5,884			
Teknoloji Liderliği	Erkek	97	101,753	31,114	1,242	303,000	0,215
	Kadın	208	97,183	29,348			

Tablo 4.7’de elde edilen sonuçlara göre ölçeğin alt boyutu olan Vizyoner Liderlik erkek öğretmenlerin puan ortalaması $\bar{X}=38,206$, kadın öğretmenlerin ise $\bar{X}=35,837$ çıkmıştır. Vizyoner Liderlik alt boyutunda cinsiyete göre anlamlı bir fark yoktur ($t_{303,000}=1,665$; $p>0,05$). Alt boyutlar olan Dijital Çağ Öğrenme Kültüründe $p = 0,147$, Mesleki Gelişimde Mükemmellikte $p = 0,493$, Sistemik Gelişimde $p = 0,318$ ve Dijital Vatandaşlıkta $p = 0,442$ ’dir. Bütün alt boyutlarda $p > 0,05$ değerinden büyük olması nedeniyle alt boyutlarda cinsiyete göre anlamlı farklılık görülmemiştir.

Erkeklerin teknoloji liderliği yeterlilik puan ortalaması $\bar{X}=101,753$ ile kadınların teknoloji liderliği yeterlilik puan ortalaması $\bar{X}=97,183$ bulunmuştur. Öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin görüşlerinde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t_{303,000}=1,242$; $p>0,05$). Ölçek ve alt boyutlarında öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin görüşlerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık yoktur.

4.8. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Değerlendirilmesi

Öğretmenlere okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için One – Way Anova Testi yapılmış bulgulara Tablo 4.8’ de yer verilmiştir.

Tablo 4. 8. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Yaşa Göre Farklarının One – Way Anova Testi Sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutları	Yaş	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Vizyoner Liderlik	40 yaş ve altı	121	35,934	10,957	2,257	0,108	-
	41 – 50 yaş	114	38,377	12,014			-
	50 yaş ve üzeri	70	34,814	11,808			-
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	40 yaş ve altı	121	9,066	2,985	2,006	0,138	-
	41 – 50 yaş	114	9,798	2,993			-
	50 yaş ve üzeri	70	9,114	3,206			-
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	40 yaş ve altı	121	23,628	7,908	1,751	0,177	-
	41 – 50 yaş	114	25,474	8,075			-
	50 yaş ve üzeri	70	23,800	8,402			-
Sistemik Gelişim	40 yaş ve altı	121	8,066	3,046	2,644	0,074	-
	41 – 50 yaş	114	9,000	3,245			-
	50 yaş ve üzeri	70	8,314	3,395			-
Dijital Vatandaşlık	40 yaş ve altı	121	19,182	5,872	1,554	0,214	-
	41 – 50 yaş	114	20,588	6,314			-
	50 yaş ve üzeri	70	19,871	5,929			-
Teknoloji Liderliği	40 yaş ve altı	121	95,876	28,414	2,116	0,124	-
	41 – 50 yaş	114	103,237	30,637			-
	50 yaş ve üzeri	70	95,914	30,882			-

Tablo 4.8’de öğretmenlerin yaşlarına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği görüşlerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Üç ayrı grup, tüm alt boyutlarda normal dağılım gösterdiği ve varyanslar homojen dağılım gösterdiği ($F_{2,304}=1,379$; $p>0,05$) için One – Way Anova testi uygulanmıştır.

Öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin görüşleri yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F_{2,173693}=2,116$; $p>0,05$).

Alt boyutlarda Vizyoner Liderlik $p = 0,108$, Dijital Çağ Öğrenme Kültürü $p = 0,138$, Mesleki Gelişimde Mükemmellik $p = 0,177$, Sistemik Gelişim $p = 0,074$, Dijital Vatandaşlık için $p = 0,214$ olarak bulunmuştur. Alt boyutların her yaş grubu için bulunan p değerleri $p > 0,05$ olması nedeniyle alt boyutlar için de anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

4.9. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliliklerine İlişkin

Görüşlerinin Öğretmenlerin Görev Sürelerine Göre Değerlendirilmesi

Öğretmenlere okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin görev süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için One – Way Anova Testi yapılmış, elde edilen veriler Tablo 4.9’ da yer almaktadır.

Tablo 4. 9.Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Görev Süresine Göre Farklarının One – Way Anova Testi Sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutları	Görev Süresi	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Vizyoner Liderlik	10 yıl ve altı	50	33,640	10,097	3,033	0,032	A - C
	11 – 15 yıl	56	37,411	11,083			
	16 – 20 yıl	65	39,615	11,907			
	21 yıl ve üzeri	134	35,881	11,957			
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	10 yıl ve altı	50	8,720	2,886	1,862	0,139	-
	11 – 15 yıl	56	9,446	3,501			
	16 – 20 yıl	65	10,000	3,021			
	21 yıl ve üzeri	134	9,231	3,095			
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	10 yıl ve altı	50	22,720	6,578	1,737	0,162	-
	11 – 15 yıl	56	24,714	8,909			
	16 – 20 yıl	65	25,754	7,850			
	21 yıl ve üzeri	134	24,142	8,348			
Sistemantik Gelişim	10 yıl ve altı	50	7,740	2,625	2,025	0,113	-
	11 – 15 yıl	56	8,625	3,318			
	16 – 20 yıl	65	9,077	3,313			
	21 yıl ve üzeri	134	8,388	3,318			
Dijital Vatandaşlık	10 yıl ve altı	50	17,920	4,142	3,317	0,022	A - C
	11 – 15 yıl	56	20,018	6,363			
	16 – 20 yıl	65	21,077	5,718			
	21 yıl ve üzeri	134	19,940	6,303			
Teknoloji Liderliği	10 yıl ve altı	50	90,740	24,869	2,878	0,038	A - C
	11 – 15 yıl	56	100,214	30,548			
	16 – 20 yıl	65	105,523	29,793			
	21 yıl ve üzeri	134	97,582	30,984			

A: 10 yıl ve altı, B: 11 – 15 yıl, C: 16 – 20 yıl, D: 21 yıl ve üzeri

Tablo 4.9’de öğretmenlerin görev sürelerine göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği görüşlerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Dört ayrı grup her alt boyutta normal dağılım gösterdiği ve varyanslar homojen dağılım gösterdiği ($F_{3,304}=1,893$; $p>0,05$) için One – Way Anova testi uygulanmıştır.

Teknoloji Liderliğinden elde edilen bulgulara ile öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin görüşlerinde görev süresine göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($F_{3,134199}=2,878$; $p < 0,05$).

Alt boyutlar incelendiğinde Vizyoner Liderlik $p = 0,032$, Dijital Vatandaşlık alt boyutunda $p = 0,022$ anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Diğer alt boyutlar $p > 0,05$ olması nedeniyle anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Dijital Çağ Öğrenme Kültürü $p = 0,139$, Mesleki Gelişimde Mükemmellik $p = 0,162$, Sistemantik Gelişim $p = 0,113$ sonuçlarına ulaşılmıştır.

Vizyoner Liderlik ve Dijital Vatandaşlık alt boyutlarında anlamlı farklılığın hangi görev süreleri arasında olduğunu tespit etmek için Post Hoc Test olan Games Howell uygulanmıştır. Teknoloji Liderliği boyutunda ve alt boyut Vizyoner Liderlik ve Dijital Vatandaşlık boyutlarında da 10 yıl ve altı grubu ile 16 – 20 yıl grubu arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

4.10. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Çalışılan Okul Türüne Göre Değerlendirilmesi

Öğretmenlere okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin çalışan okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için frekans dağılımlarında %30 altında değere sahip olan okul türleri nedeniyle non parametrik Kruskal Wallis H yapılmış, analiz sonuçları Tablo 4.10'da verilmiştir.

Tablo 4. 10. *Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Okul Türüne Göre Farklarının Kruskal Wallis H Testi Sonuçları*

Ölçek ve Alt Boyutları	χ^2	df	p	ε^2
Vizyoner Liderlik	7,409	5	0,192	0,024
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	7,607	5	0,179	0,025
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	9,882	5	0,079	0,033
Sistematik Gelişim	3,779	5	0,582	0,012
Dijital Vatandaşlık	0,998	5	0,963	0,003
Teknoloji Liderliği	6,369	5	0,272	0,021

Tablo 4.10'da öğretmenlerin çalıştıkları okul türlerine göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği görüşlerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin okul türüne göre $p = 0,272$ olarak bulunmuş, anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($\chi^2 = 6,369$; $p > 0,05$).

Alt boyutlar için yapılan analiz sonuçlarında da $p > 0,05$ olarak tespit edilmiştir. Vizyoner Liderlik $p = 0,192$, Dijital Çağ Öğrenme Kültürü $p = 0,179$, Mesleki Gelişimde Mükemmellik $p = 0,079$, Sistematik Gelişim $p = 0,582$, Dijital Vatandaşlık $p = 0,963$ olarak bulunmuştur, alt boyutlarda da anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

4.11. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Teknolojik Yeterliliklerine Göre Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin görüşlerinin öğretmenlerin teknolojik yeterliliklerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için bağımsız gruplar için t – testi yapılmış ve elde edilen analiz sonuçları Tablo 4.11'de yer almaktadır.

Tablo 4. 11. *Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Öğretmenlerin Teknoloji Kullanım Yeterliliklerine Göre Farklarının Bağımsız Gruplar İçin T - Testi Sonuçları*

Ölçek ve Alt Boyutları	Teknoloji Kullanımı Yeterlilikleri	n	\bar{X}	s	t	sd	p	Cohen's d
Vizyoner Liderlik	Evet	165	38,115	11,776	2,512	303,000	0,013	0,289
	Hayır	140	34,793	11,187				
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	Evet	165	9,806	3,158	2,863	303,000	0,004	0,329
	Hayır	140	8,814	2,835				
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	Evet	165	25,303	8,126	2,226	303,000	0,027	0,256
	Hayır	140	23,243	7,967				
Sistemantik Gelişim	Evet	165	8,891	3,255	2,487	303,000	0,013	0,286
	Hayır	140	7,979	3,118				
Dijital Vatandaşlık	Evet	165	20,648	6,006	2,467	303,000	0,014	0,284
	Hayır	140	18,943	6,027				
Teknoloji Liderliği	Evet	165	102,764	30,264	2,639	303,000	0,009	0,303
	Hayır	140	93,771	28,922				

Tablo 4.11’de bulgulara göre Vizyoner Liderlik alt boyutu $p = 0,013$, Dijital Çağ Öğrenme Kültürü alt boyutu $p = 0,004$, Mesleki Gelişimde Mükemmellik alt boyutu $p = 0,027$, Sistemantik Gelişim alt boyutu $p = 0,013$, Dijital Vatandaşlık alt boyutu $p = 0,014$ değerlerini almıştır. Ölçeğin tüm alt boyutlarına bakıldığında $p < 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır, öğretmenlerin kendilerini teknoloji kullanımı açısından yeterli görmeleri ile okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliği arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Alt boyutların Cohen’s d değerlerine bakıldığında Vizyoner Liderlik 0,289, Dijital Çağ Öğrenme Kültürü 0,329, Mesleki Gelişimde Mükemmellik 0,256, Sistemantik Gelişim 0,286, Dijital Vatandaşlık için 0,284 olduğu görülmektedir. Her bir alt boyutta öğretmenlerin kendilerini teknoloji kullanımı bakımından yeterli görmeleri lehine bir farklılık tespit edilmiş ve etki büyüklüğünün küçük olduğu görülmüştür.

Analiz sonuçlarına göre ölçeğin bütününe göre değerlendirme yapılırken öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin öğretmenlerin teknoloji kullanımı yeterliliklerine evet cevabı verenlerin ortalaması $\bar{X}=102,764$ ile öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin öğretmenlerin teknoloji kullanımı yeterliliklerine hayır cevabı verenlerin ortalaması $\bar{X}=93,771$ arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{303,000} = 2,639$; $p < .05$). Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin öğretmenlerin kendilerini teknoloji kullanımı açısından yeterli bulan öğretmenlerin ortalamasının, kendini teknolojik olarak yeterli bulmayan öğretmenler lehine

anamlı bir farklılık bulunmaktadır. Etki büyüklüğünü belirlemek için Cohen d katsayısı hesaplanmış ve 0,300 bulunmuştur. Öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin öğretmenlerin teknoloji kullanımı yeterliliklerinin göre küçük bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Ölçek ve alt boyutları için anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Teknoloji kullanımı açısından kendilerini yeterli bulan öğretmenler, teknoloji kullanımı açısından kendilerini yetersiz gören öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliğini yeterliliğini daha yeterli bulmaktadırlar.

4.12. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanım Sürelerine Göre Değerlendirilmesi

Öğretmenlere okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin öğretmenlerin bilgisayar kullanım süreleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için One – Way Anova Testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 4.12’de yer almaktadır.

Tablo 4. 12. *Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanımı Sürelerine Göre Farklarının One – Way Anova Testi Sonuçları*

Ölçek ve Alt Boyutları	Bilgisayar Kullanım Süresi	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Vizyoner Liderlik	10 yıl ve altı	36	33.889	10.353	4,035	0,009	A – D ile B - D
	11 – 15 yıl	65	34.123	11.979			
	16 – 20 yıl	110	36.391	11.931			
	21 yıl ve üzeri	94	39.564	10.890			
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	1 - 5 yıl	36	8.722	2.992	2,696	0,049	-
	11 – 15 yıl	65	8.800	3.133			
	16 – 20 yıl	110	9.327	3.041			
	21 yıl ve üzeri	94	10.000	2.940			
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	1 - 5 yıl	36	23.528	8.368	1,126	0,341	-
	11 – 15 yıl	65	24.062	8.303			
	16 – 20 yıl	110	23.773	8.471			
	21 yıl ve üzeri	94	25.564	7.393			
Sistemantik Gelişim	1 - 5 yıl	36	8.250	3.219	0,700	0,554	-
	11 – 15 yıl	65	8.246	3.133			
	16 – 20 yıl	110	8.345	3.360			
	21 yıl ve üzeri	94	8.862	3.127			
Dijital Vatandaşlık	1 - 5 yıl	36	18.194	6.122	1,532	0,210	-
	11 – 15 yıl	65	19.462	5.853			
	16 – 20 yıl	110	19.982	6.200			
	21 yıl ve üzeri	94	20.649	5.976			
Teknoloji Liderliği	1 - 5 yıl	36	92.583	29.651	2,297	0,081	-
	11 – 15 yıl	65	94.692	30.345			
	16 – 20 yıl	110	97.818	30.917			
	21 yıl ve üzeri	94	104.638	28.003			

A: 10 yıl ve altı, B:11-15 yıl; C:16-20 yıl, D:21 yıl ve üzeri

Tablo 4.12’te öğretmenlerin bilgisayar kullanımı sürelerine göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği görüşlerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin öğretmenlerin kendilerinin bilgisayar kullanımı sürelerine göre sonuçlarında $p = 0,081$ olarak bulunmuş, anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($F_{3,122503} = 2,297$; $p > 0,05$). Alt boyutları ait verilere göre Mesleki Gelişimde Mükemmellik $p = 0,341$, Sistemik Gelişim $p = 0,554$, Dijital Vatandaşlık $p = 0,210$ olarak bulunmuş $p > 0,05$ olduğu için anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Vizyoner Liderlik boyutunda $p = 0,009$ ve Dijital Çağ Öğrenme Kültürü $p = 0,49$ tespit edilmiş $p < 0,05$ olduğu için anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir. Anlamlı farklılığın hangi bilgisayar kullanımı sürelerinin hangileri arasında olduğunu tespit etmek için Post Hoc Test olan Games Howell uygulanmış, Vizyoner Liderlik boyutunda 10 yıl ve altı ile 21 yıl ve üzeri arasında 21 yıl ve üzeri lehine, 11 – 15 yıl ile 21 yıl ve üzeri arasındaki anlamlı farklılığın yine 21 yıl ve üzeri lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Vizyoner Liderlik boyutunda öğretmenlerin bilgisayar kullanımı sürelerine göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği görüşleri 21 yıl ve üzeri bilgisayar kullanımı süresine sahip öğretmenlerde 10 yıl ve altı, 11 – 15 yıl bilgisayar kullanan öğretmenlere göre daha yüksektir. Dijital Çağ Öğrenme Kültürü için yapılan Post Hoc Games Howell test gruplar arasında bir farklılık olmadığını göstermiştir. Gruplar arasında fark çıkmadığı için farkın önemsiz olduğu düşünülmüştür.

4.13. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliliklerine İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Hizmetiçi Eğitim Alma Durumlarına Göre Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin görüşlerinin öğretmenlerin teknolojiye yönelik hizmetiçi eğitim alma durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için bağımsız gruplar için t – testi yapılmış ve elde edilen analiz sonuçları Tablo 4.13’te verilmiştir.

Tablo 4. 13. *Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Öğretmenlerin Teknolojiye Yönelik Hizmetiçi Eğitim Alma Durumuna Göre Farklarının Bağımsız Gruplar İçin T - Testi Sonuçları*

Ölçek ve Alt Boyutları	Hizmetiçi Eğitim Alma Durumu	n	\bar{X}	s	t	sd	p																																																								
Vizyoner Liderlik	Evet	221	37,353	11,577	1,869	303,000	0,063																																																								
	Hayır	84	34,583	11,523				Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	Evet	221	9,507	3,061	1,451	303,000	0,148	Hayır	84	8,940	2,999	Mesleki Gelişimde Mükemmellik	Evet	221	24,633	8,188	0,965	303,000	0,335	Hayır	84	23,631	7,886	Sistemik Gelişim	Evet	221	8,606	3,319	1,181	303,000	0,238	Hayır	84	8,119	2,935	Dijital Vatandaşlık	Evet	221	20,186	6,130	1,497	303,000	0,135	Hayır	84	19,024	5,845	Teknoloji Liderliği	Evet	221	100,285	30,357	1,564	303,000	0,119
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	Evet	221	9,507	3,061	1,451	303,000	0,148																																																								
	Hayır	84	8,940	2,999				Mesleki Gelişimde Mükemmellik	Evet	221	24,633	8,188	0,965	303,000	0,335	Hayır	84	23,631	7,886	Sistemik Gelişim	Evet	221	8,606	3,319	1,181	303,000	0,238	Hayır	84	8,119	2,935	Dijital Vatandaşlık	Evet	221	20,186	6,130	1,497	303,000	0,135	Hayır	84	19,024	5,845	Teknoloji Liderliği	Evet	221	100,285	30,357	1,564	303,000	0,119	Hayır	84	94,298	28,557								
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	Evet	221	24,633	8,188	0,965	303,000	0,335																																																								
	Hayır	84	23,631	7,886				Sistemik Gelişim	Evet	221	8,606	3,319	1,181	303,000	0,238	Hayır	84	8,119	2,935	Dijital Vatandaşlık	Evet	221	20,186	6,130	1,497	303,000	0,135	Hayır	84	19,024	5,845	Teknoloji Liderliği	Evet	221	100,285	30,357	1,564	303,000	0,119	Hayır	84	94,298	28,557																				
Sistemik Gelişim	Evet	221	8,606	3,319	1,181	303,000	0,238																																																								
	Hayır	84	8,119	2,935				Dijital Vatandaşlık	Evet	221	20,186	6,130	1,497	303,000	0,135	Hayır	84	19,024	5,845	Teknoloji Liderliği	Evet	221	100,285	30,357	1,564	303,000	0,119	Hayır	84	94,298	28,557																																
Dijital Vatandaşlık	Evet	221	20,186	6,130	1,497	303,000	0,135																																																								
	Hayır	84	19,024	5,845				Teknoloji Liderliği	Evet	221	100,285	30,357	1,564	303,000	0,119	Hayır	84	94,298	28,557																																												
Teknoloji Liderliği	Evet	221	100,285	30,357	1,564	303,000	0,119																																																								
	Hayır	84	94,298	28,557																																																											

Tablo 4.13'te bulgulara göre tüm alt boyutlarda $p > 0,05$ olarak tespit edilmiştir. Vizyoner Liderlik $p = 0,063$, Dijital Çağ Öğrenme Kültürü $p = 0,148$, Mesleki Gelişimde Mükemmellik $p = 0,335$, Sistemik Gelişim $p = 0,238$, Dijital Vatandaşlık $p = 0,135$ olarak bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutlarında öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin öğretmenlerin teknolojiye yönelik hizmetiçi eğitim almalarına göre anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır.

Ölçeğin genel analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin öğretmenlerin teknolojiye yönelik hizmetiçi eğitim alma durumuna evet cevabı verenlerin ortalaması ($\bar{X}=100,285$) ile öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin öğretmenlerin teknolojiye yönelik hizmetiçi eğitim alma durumuna hayır cevabı verenlerin ortalaması ($\bar{X}=94,298$) arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($t_{303,000} = 1,564$; $p > 0,05$). Öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin görüşleri öğretmenlerin teknolojiye yönelik hizmetiçi eğitim alma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde toplanılan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgulara göre sonuçlara, benzer çalışmaların sonuçları ile karşılaştırmalara, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu başlık altında Denizli ili merkez ilçeleri Merkezefendi ve Pamukkale’de lise kademesinde çalışan 305 öğretmene yapılan anket sonucu elde edilen bulguların sonuçları ile benzer çalışmaların sonuçları karşılaştırılmış ve tartışılmıştır.

Araştırma ile elde edilen bulgular sonucunda lise kademesinde çalışan öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Uygulanan ölçekte yer alan alt boyutlar için, öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerin ne düzeyde olduğuna bakılmış, analiz sonuçlarında Vizyoner Liderlik, Dijital Çağ Öğrenme Kültürü, Mesleki Gelişimde Mükemmellik, Sistematik Gelişim, Dijital Vatandaşlık boyutlarında da öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilik düzeyleri orta düzey olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin öğretmenler tarafından orta düzeyli bulunması yöneticilerimizin biraz daha konuya önem vermeleri gerektiğini göstermektedir. Son birkaç yılda yaşanılmış olan pandemi sürecinin ve okul yöneticilerinin okulun işleyişinin sorunsuz bir şekilde idare edilebilmesi için teknoloji hakimiyetini ön plana çıkarmış, öğretmenlerin değerlendirmelerinde bu süreçteki gözlemlerinin de etkisi olduğu düşünülmektedir. Ölçeğin alt boyutlarında da orta düzeyde yeterlilik çıkması ise okul yöneticilerinin her boyut kapsamında gelişim göstermeleri gerektiğini sonucuna ulaştırmıştır. Okul yöneticilerimizin bu eksiklikleri gidermek için eğitimlere alınması gerekliliği görülmektedir. Konu ile ilgili yapılmış benzer çalışmalarda araştırma sonucunu destekleyen bulgulara ulaşılmıştır. Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği sergileme davranışlarını Irmak (2015) orta düzey, Teke (2019) orta düzey, Kırlioğlu (2021) orta düzey yeterlilikte bulmuştur. Gençay (2018), Öztaş (2013), Gençay ve Balyer(2019) ise kısmen düzeyinde sonuçlar elde etmişlerdir.

Alanyazında yapılmış diğer çalışmalarda ulaşılan sonuçlara bakıldığında Çıkrık (2020), Akıllı (2019), Kurt (2019), Şahin (2015), Öztaban (2020) yapmış oldukları araştırma sonuçlarında okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerini yüksek düzey olarak bulmuşlardır. Durnalı (2018) ve Efeoğlu (2019) ise teknoloji liderliği yeterliliği verisini

katılıyor düzeyinde tespit etmiştir. Görgülü (2013) ise çoğu zaman düzeyinde, Hayytov (2013) önemli oranda sonuçlarını elde etmişlerdir. Sağbaş (2019), Çakır (2020) teknoloji liderliği düzeyini yeterli olduğunu sonucunu görmüşlerdir.

Araştırmada alt problem olarak öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin görüşlerinde cinsiyet, yaş, görev süresi, okul türü, öğretmenlerin teknolojik kullanım yeterlilikleri, bilgisayar kullanım süreleri ve teknolojiye yönelik hizmetiçi eğitim almaları durumuna göre anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Elde edilen verilerin analizleri sonucunda öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliğine ilişkin görüşlerinde cinsiyet, yaş, okul türü ve teknolojiye yönelik hizmet içi alma durumlarında göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Bilgisayar kullanımı değişkeninin teknoloji liderliği boyutunda farklılık bulunmazken, alt boyutu Vizyoner Liderlik 10 yıl ve altı ile 21 yıl ve üzeri grupları arasında ve 11 – 15 yıl ile 21 yıl ve üzeri grupları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Durnalı (2019) öğretmenlerin cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, okuldaki görev süresi, okul müdürüyle çalışma süresi, öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Teke (2019) cinsiyet, hizmet yılı, teknoloji ile eğitim alma durumu, okuldaki hizmet süresi, yaş, branş, ilçe, lisansüstü eğitim alma durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Dinç (2019) yöneticilerinin kendine yönelik algıları büyük oranda çıkmış, okul yöneticilerinin kendilerine göre yaş, mesleki kıdem, öğrenim durumu, yöneticilik süresinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Akıllı (2019), Şahin (2015), Gençay (2018), Yılmaz (2017) çalışmalarında belirtilen değişkenlerde anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Diğer araştırmacıların sonuçları ile elde edilen bulguların örtüştüğü gözlenmektedir. Farklı yıllarda yapılmış olan çalışmaların sonuçlarının gösterdiği üzere büyük çoğunlukla cinsiyet, mesleki kıdem, branş, eğitim durumu gibi değişkenlerin teknoloji liderliği algısına bir etkide bulunmadığı yönündedir.

Görev süresi değişkeninde öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği boyutunda anlamlı bir farklılık vardır. Aynı zamanda alt boyut Vizyoner Liderlik ve Dijital Vatandaşlık boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın tespit edildiği tüm boyutlarda 10 yıl ve altı görev süresi ile 16 - 20 yıllık görev süresine ait gruplar arasında anlamlı farklılık vardır. Öğretmenlerin genel olarak görev sürelerine göre teknoloji liderliği algılarında 16 – 20 yıl aralığında görev süresine sahip öğretmenlerin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin algıları 10 yıl ve altı çalışma süresine sahip öğretmenlere göre daha

yüksektir. Vizyoner Lider ve Dijital Vatandaşlık boyutunda da aynı sonucu ulaşılmıştır. Bu da gösteriyor ki görev süresi 16 – 20 yıl aralığında olan öğretmenler, okul yöneticilerini özellikle 10 yıl altı görev süresine sahip öğretmenlere göre daha fazla teknolojiye uyumlu vizyon geliştiren, rol model olan ve dijital kültüre ait etik, sosyal kuralları hâkim bireyler görmektedirler. Benzer bir sonuçlara literatürde Kıroğlu (2021), Irmak (2015), Durnalı (2018), Öztaban (2020) ve Efeoğlu (2019) ölçeğinin alt boyutlarının iki tanesinde ulaşılmıştır.

Cinsiyete göre anlamlı farklılık sonucuna ulaşan çalışmalar bulunmaktadır. Dinç (2019) erkek yöneticilerin lehine anlamlı bir farklılık tespit etmiştir.

Araştırmada okul türü değişkeninde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Irmak (2015) farklı kademelerde değerlendirme yapmış ilkökul kademesindeki öğretmenlerin ortaokul kademesindeki öğretmen algılarına göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır, Öztaş (2013) okul türlerine göre Mesleki/ Teknik Liselerdeki öğretmenlerin, Genel Lise ve Fen – Anadolu Lisesinde çalışan öğretmenlere oranla okul yöneticilerinin teknoloji liderliği algılarının daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Öztaban (2020) farklı okul kademelerinde çalışan öğretmenlerden ortaokul kademesindeki öğretmenlerin lise öğretmenlerinin görüşlerine göre yöneticilerin teknoloji liderliği puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır. Genel olarak yapılan çalışmalar incelediğinde aynı kademedeki okul türlerinde teknoloji liderliği yeterliliği algılarında farklılık olmadığı ama farklı okul kademelerde çalışan öğretmenlere göre teknoloji liderliği algılarında anlamlı farklılık olduğu söylenebilir. Araştırmada da literatürü destekler bir sonuca ulaşılmıştır. Aynı kademe olan farklı okul türlerinde teknoloji liderliği yeterliliklerinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Araştırmada bilgisayar kullanım süresi değişkeninde alt boyutlarda Vizyoner Liderlik ve Dijital Çağ Öğrenme Kültürü boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Vizyoner Liderlik boyutunda anlamlı farkın 10 yıl ve altı ile 21 yıl ve üzeri, 11 – 15 yıl ile 21 yıl ve üzeri grupları arasında olduğu sonucuna varılmıştır. Dijital Çağ Öğrenme Kültürü boyutunda ise gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Dijital Çağ Öğrenme Kültürü boyutunda gruplar arası fark olmaması nedeniyle farkın önemsiz olduğu düşünülmüştür. Vizyoner Liderlik boyutundaki gruplar arasında farklılık bilgisayarı 21 yıl ve üzeri bir süredir kullanan öğretmenler 10 yıl ve altı ile 11 – 15 yıl altı bir süredir bilgisayar kullanan öğretmenlere göre okul yöneticilerinin daha fazla değişimi dönüşümü destekleyici, uygulayıcı ve rol model bir lider olduklarını düşündüklerini göstermektedir. Kırlıoğlu (2021) bilgisayar kullanım süresine göre anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Ancak

(Çakır, 2020) bilgisayar kullanım süresi değişkenine göre bilgisayar kullanımı fazla olan öğretmenlerin, okul yöneticilerinin teknoloji liderliği algılarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmada ulaşılan sonuç ile benzerlik göstermektedir.

Öğretmenlerin kendilerini teknoloji kullanımı açısından yeterli bulma değişkenine göre yapılan analizlerde bütün alt boyutlarda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Kendilerini teknolojik açıdan yeterli gören öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin görüşlerinde öğretmenler lehine, küçük bir etkiye sahip farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Teknoloji kullanımı açısından kendilerini yeterli bulan öğretmenler, teknoloji kullanımı açısından kendilerini yetersiz gören öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliğini daha yeterli bulmaktadırlar. Öğretmenlerin teknolojiye yönelik hakimiyetleri arttıkça, yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliği algılarını olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Efeoğlu (2019) öğretmenlerin eğitim teknolojilere yönelik tutumlarında benzer bir sonuca ulaşmıştır. Düşük seviye ve pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit etmiştir.

5.2. Öneriler

Öneriler bölümünde araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda sunulacak öneriler, uygulamaya yönelik başvurular altında belirtilmiştir. Araştırmacıya yönelik öneriler başlığı altında ise bu ve benzer konularda araştırma yapılabilmesi için araştırma yapacaklara öneriler sunulmuştur.

5.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

Yaşanılan pandemi süreci nedeniyle okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilikleri diğer yıllara göre daha çok önem kazanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilikleri orta düzey çıkmıştır. Bu da okul yöneticilerimizin kendilerini geliştirmelerini gerektirdiğini göstermektedir. Okul yöneticilerinin teknolojik yeterliliklerine bakılarak hizmetiçi eğitim almaları yönünde bir çalışma mutlaka yapılmalıdır.

5.2.2. Araştırmacıya Yönelik Öneriler

- Farklı ilçelerde yer alan okullar örneklem alınarak, ilçeler arasında okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilikleri kıyaslama yapılabilir.
- Farklı eğitim kademelerinde çalışan okul yöneticilerinin teknoloji kullanımı yeterlilikleri karşılaştırılabilir.

- Özel ve devlet okullarında çalışan okul yöneticilerinin teknoloji liderliği karşılaştırılabilir.
- Yüksek lisans yapmış ve yüksek lisans yapmamış okul yöneticilerinin yeterlilikleri karşılaştırılarak, yüksek lisans yapmanın etkisi araştırılabilir.
- Yüksek lisans yapmış öğretmenlerin, yöneticilerinin teknoloji liderliği algısı ile yapmamış öğretmenlerin teknoloji liderliği algıları değerlendirilebilir.
- Yaşanılan pandemi sürecinin teknoloji liderliği yeterliliği üzerinde bir etkiye sahip olup olmadığı araştırılabilir.
- Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliğinin okul etkililiği üzerindeki etkisi değerlendirilebilir.
- Okul yöneticisinin teknoloji liderliği yeterliliğinin örgüt kültürü üzerindeki etkisi değerlendirilebilir.
- Teknoloji kullanımına yönelik kaygı düzeyinin teknoloji liderliği üzerindeki etkisi araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Akıllı, E. (2019). *Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin etkililiği ile teknoloji liderliği rolleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetim ve Denetimi Anabilim Dalı, İstanbul
- Aktay, S ve Çakır, R. (2018). Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlikleri. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, 37 (37), 37-48. DOI: 10.17498/kdeniz.361601
- Alkan, C. (1990). Çağdaş eğitim teknolojisi kavramı. *Kurgu*, 8(2), 339-355.
- Anderson, R. E. & Dexter, S. (2005). School technology leadership: An empirical investigation of prevalence and effect. *Educational administration quarterly*, 41(1), 49-82.
- Atik, Ö. H. (2019). *Eğitimde dijitalleşme faaliyetleri ve eğitim yöneticilerinin sürece uyumu*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi ve İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitülerinin Ortak Yürüttüğü Eğitim Yönetim ve Denetimi Anabilim Dalı, İstanbul
- Aydın, M. (2018). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: Gazi Kitabevi
- Aykan, E. (2002). *Girişimcilik ve girişimcilerin liderlik davranışları(Kayseri’de Bir uygulama)*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Kayseri
- Bakan, İ. (2008). “Örgüt kültürü” ve “liderlik” türlerine ilişkin algılamalar ile yöneticilerin demografik özellikleri arasındaki ilişki: bir alan araştırması. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2008(1), 13-40.
- Bakioğlu, A. ve Korumaz, M. (2019). *Eğitim Politikaları, Kuramlar, Yöntemler, Göstergeler, Etkiler ve Uygulamalar*. Ankara: Nobel Yayınları
- Banoğlu, K. (2011). Okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterlikleri ve teknoloji koordinatörlüğü. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(1), 199-213.
- Banoğlu, K. (2012). Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. İnönü Üniversitesi *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 43-65.
- Banoğlu, K. (2019). *Multivariate analysis of school principals' technology leadership competencies, learning school environment and schools' social network structures*. Yayınlanmış Doktora tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Banoğlu, K., Vanderlinde, R., ve Çetin, M. (2016). Okul müdürlerinin teknoloji liderliği profillerinin okulların öğrenen örgüt kültürü ve teknolojik alt-yapısı bağlamında analizi: f@ tih projesi okulları ve diğerleri. *Eğitim ve Bilim*, 41(188).

- Bardakçı, S. (2011). *Bilişim teknolojilerinin eğitime entegrasyonu: farklı amaç, politika, uygulama, etki ve eleştiriler üzerine bir inceleme*. Yayınlanmış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Bayraktar, R. (2015). *Öğretmenlerin eğitim teknolojileri kullanım düzeylerinin belirlenmesi: ölçek geliştirme çalışması*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Trabzon
- Bayram, Ş. (2013). *Liderlik kavramı ve liderlik türlerinin inovasyon üzerindeki etkileri*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü Strateji Bilimi Anabilim Dalı, Gebze
- Beyaz, G. (2014). *Teknik ve endüstri meslek lisesi yöneticilerinin teknoloji liderliği davranışları (Diyarbakır ili örneği)*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, Gaziantep
- Biçer, F. S. ve Mustafa, K. O. Ç. (2019). Okul yöneticilerinin ve bilişim teknolojileri rehber öğretmenlerinin teknoloji liderlik yeterliliklerinin karşılaştırılması. *Uluborlu Mesleki Bilimler Dergisi*, 2(1), 27-43.
- Bilgiç, H. G. (2021). Aday öğretmenlerin eğitim teknolojileri algısı: metafor analizi örneği. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 11(2), 211-235.
- Bostancı, H. (2010). *Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Yeterlilikleri Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü Bilgisayar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara
- Bozkurt, A ve Hamutoğlu, N, Liman Kaban, A, Taşçı, G, Aykul, M. (2021). Dijital bilgi çağı: Dijital toplum, dijital dönüşüm, dijital eğitim ve dijital yeterlilikler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7 (2), 35-63. DOI: 10.51948/auad.911584
- Buyruk, H. (2018). Gelişen teknolojiler, değişen işgücü nitelikleri ve eğitim. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8 (14), 599-632. DOI: 10.26466/opus.404223
- Bülbül, T. ve Çuhadar, C. (2012). Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği öz-yeterlik algıları ile bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik kabulleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(23), 474-499.
- Cantürk, G. (2016). *Okul yöneticilerinin teknolojik liderlik davranışları ve bilişim teknolojilerinin yönetim süreçlerinde kullanımı arasındaki ilişki*. Yayınlanmış doktora tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Antalya
- Çakır, Ö. (2020). *Okul yöneticilerinin teknopedagojik ve teknoloji liderliği yeterlikleri*. Yayınlanmış doktora tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve

Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri
Bilim Dalı, Elâzığ

- Çıkrık, S. (2020). Okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterliklerinin öğretmenler tarafından incelenmesi.
- Çınarer, H. (2015). *Yozgat ili ortaöğretim öğrencileri ve öğretmenlerinin bilişim teknolojisi araçlarıyla eğitime ilişkin görüşleri ve bir uygulama*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü Bilgisayar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara
- Dağhan, G., Kalaycı, E., ve Seferoğlu, S. S. (2011). Milli Eğitim şubelerindeki teknoloji politikalarının incelenmesi. *Akademik Bilişim Konferansı, İnönü Üniversitesi, Malatya*.(<http://ab.org.tr/ab11/liste.html>). sayfasından erişilmiştir.
- Demir, C., YILMAZ, M. K. ve Çevirgen, A. (2010). Liderlik yaklaşımları ve liderlik tarzlarına ilişkin bir araştırma. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 2(1).
- Demirsoy, S. (2016). *Okul yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterlikleri ile öğretmenlerin teknolojik pedagojik bilgi düzeyleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, İstanbul
- Deryakulu, D. (2019). Eğitim teknolojisi, iletişim, öğrenme . *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi (JFES)* , 24 (2) , 527-531 . DOI: 10.1501/Egifak_0000000684
- Dikmen, B. (2012). *Liderlik kuramları ve dönüştürücü liderlik kuramının çalışanların örgütsel bağlılık alguları üzerindeki etkisine yönelik uygulamalı bir araştırma*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, İstanbul
- Dinç, H. (2019). *Okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterlilikleri*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Toplam Kalite Yönetimi Anabilim Dalı, Düzce
- Duman, A. (2007). *Okullarda bilişim teknolojisinden etkili yararlanmada okul yönetimi açısından karşılaşılan sorunlar (Elâzığ İli Örneği)*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Elâzığ
- Durmuş, A. (2014). *Güncel liderlik yaklaşımları, duygusal zekâ, yöneticilerin liderlik tarzları ve duygusal zekâ ilişkisinin belirlenmesine yönelik bir araştırma*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı İnsan Kaynakları Yönetimi Bilim Dalı, İstanbul
- Durnalı, M. (2018). *Öğretmenlere göre okul müdürlerinin teknolojik liderlik davranışları ile bilgi yönetimini gerçekleştirme düzeyleri*. Yayınlanmış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Programı, Ankara

- Durnalı, M. (2019). Ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine göre okul müdürlerinin sergilediği teknolojik liderlik davranış düzeyi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi* , 12 (2), 401-430.
- Durnalı, M., ve Akbaşlı, S.(2020). Okul müdürleri teknolojik liderlik davranışlarının okulda bilgi yönetiminin gerçekleşme düzeyine etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(225), 23-54.
- Efeoğlu, C. (2019). *Okul yöneticilerinin sahip olduğu teknoloji liderliği rolleri ile öğretmenlerin eğitim teknolojilerine yönelik tutumları arasındaki ilişki*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Çanakkale
- Erdem, Ö. ve Dikici, AM (2009). Liderlik ve kurum kültürü etkileşimi . *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* , 8 (29) , 198 - 213. <https://dergipark.org.tr/en/pub/esosder/issue/6143/82454> adresinden erişildi.
- Fatih Projesi, (<http://fatihprojesi.meb.gov.tr>, Erişim tarihi: 10 Mart 2022)
- Gençay, A. (2018). *İlkokul ve ortaokul yöneticilerinin teknoloji liderliğine ilişkin yeterlikleri (Keçiören İlçesi Örneği)*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimleri Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Programı, İstanbul
- Gençay, A., ve Balyer, A. (2019). İlkokul ve ortaokul yöneticilerinin teknoloji liderliğine ilişkin yeterlikleri. *Yıldız Journal of Educational Research*, 4(1), 38-57.
- Gökçearslan, Ş. ve Karademir Coşkun, T., Şahin, S. (2019). Öğretmen adayları bilgi ve iletişim teknolojisi yeterlikleri ölçeğinin Türkçe' ye uyarlanması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27 (4), 1435-1444. DOI: 10.24106/kefdergi.2828
- Gökoğlu, S. (2014). *Sistem tabanlı teknoloji liderliği modeliyle öğrenme ortamlarına teknoloji entegrasyonunun değerlendirilmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Trabzon
- Göksoy, S. (2014). Eğitim sistemlerinde kalite standartları ve kalite standart alanları. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(7), 85-99.
- Gölçek, E. (2019). *Okul müdürlerinin teknoloji liderliği olgusuna ilişkin anlamlandırma ve deneyimlerinin incelenmesi* .Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul
- Görgülü D.,Küçükali R. ve Ada Ş. (2013). Okul yöneticilerinin teknolojik liderlik öz-yeterlilikleri. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 3(2), 53 - 71.
- Görgülü, D. (2013). *Bilgi toplumuna geçiş sürecinde okul yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterlilikleri açısından incelenmesi(Konya ili örneği)*.Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, Erzurum
- Günbayı, İ., ve Cantürk, G. (2011). Bilgisayar teknolojisinin okul yönetiminde kullanımında

okul yöneticilerinin bilgisayar teknolojisine karşı tutumları. ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi (ODÜSOBİAD), 2(3), 47-70.

- Gürkan, H. (2017). *Okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterlikleri ile yaşam boyu öğrenme yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Marmara Üniversitesi, İstanbul
- Güven, A. (2015). *Liselerde görev yapan yöneticilerin teknoloji liderliği yeterlik algılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Sakarya
- Hacıfazlıoğlu, Ö., Karadeniz, Ş. ve Dalgıç, G. (2011a). Eğitim yöneticileri teknoloji liderliği öz-yeterlik ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 2(2), 145-166.
- Hacıfazlıoğlu, Ö., Karadeniz, Ş. ve Dalgıç, G. (2011b). Okul yöneticilerinin teknoloji liderliğine ilişkin algıları: metafor analizi örneği. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 97-121.
- Hafizoğlu, Ö., Karadeniz, Ş., ve Dalgıç, G. (2010). Eğitim yöneticileri teknoloji liderliği standartlarına ilişkin öğretmen, yönetici ve denetmenlerin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(4), 537-577.
- Hayytov, D. (2013). *Eğitim yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlik alguları ile öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları arasındaki ilişki*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Ankara
- Irmak, M. (2015). *İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin, yöneticilerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin alguları*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, Denizli
- ISTE-International Society for Technology in Education (2021). ISTE standards administrators. https://cdn.iste.org/www-root/PDF/ISTE%20Standards-One-Sheet_Combined_09-2021_vF3.pdf Erişim Tarihi:12/03/2021
- Karabacak, Z. İ. ve Sezgin, A. A. (2019). Türkiye’de dijital dönüşüm ve dijital okuryazarlık. *Türk İdare Dergisi*, 1(488), 319-343.
- Karabulut, B. (2015). Bilgi toplumu çağında dijital yerliler, göçmenler ve melezler. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (21), 11-23. https://dergipark.org.tr/tr/pub/pausbed/issue/34743/384200_sayfasından erişilmiştir.
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel Yayıncılık
- Kırılıoğlu, İ. (2021). *Okul müdürlerinin teknolojik liderlik düzeylerinin öğretmen algularına göre incelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Sabahattin Zaim

Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul

- Kurt, İ. (2019). *Öğretmenlerin lise okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin görüşleri*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, İstanbul
- Milli Eğitim Dergisi (2003). *Ulusal Teknoloji Politikaları ve İlköğretimde Teknoloji Eğitimi*. http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/160/akbas.htm sayfasından erişilmiştir.
- Moursund, DG (1992). *Teknoloji koordinatörü*. Oregon: Uluslararası Eğitimde Teknoloji Derneği.
- Ölez, D., ve Kılıçoğlu, D. (2018). Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği davranışlarının incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(48), 575-601.
- Özdemir, M. (2020). *Eğitim Örgütlerinde İnsan Kaynakları Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Özkan, H. (2009). Bilgi toplumu eğitim programları. Süleyman Demirel Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (10), 113-132.
- Özkara, E., Yavuz Konokman, G. ve Yelken Yanpar, T. (2018). Eğitimde teknoloji kullanımı hizmetiçi eğitime katılan öğretmenlerin TPAB özgüvenlerinin incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 371-412
- Öztaban, A. (2020). *Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerini yerine getirme düzeyleri*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Programı, Aydın
- Öztaş, A. (2013). *Resmi ortaöğretim okulu yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerine ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, İstanbul
- Öztürk, D. (2021). *Lise yöneticilerinin teknolojik liderlik öz yeterliklerinin incelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Bursa
- Özveren, C. G. (2021). Liderlik kuramları özelinde bir doküman incelemesi: son kale filminin analizi. *İş'te Davranış Dergisi*, 6(2), 65-75.
- Sağbaş, H. (2019). *Ortaokul yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterliliklerinin incelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir
- Seferoğlu, S. S. (2015). Okullarda teknoloji kullanımı ve uygulamalar: gözlemler, sorunlar ve çözüm önerileri. *Artı Eğitim*, 123, 90-91.

- Sezer, B. (2011). *İlköğretim okulu yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerine ilişkin yeterlikleri*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara
- Sincar, M. (2009). *İlköğretim okulu yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerine ilişkin bir inceleme(Gaziantep İli Örneği)*. Yayınlanmış doktora tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Malatya
- Sipahioğlu, S. (2019). *Fen bilimleri öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı Fizik Eğitimi Bilim Dalı, Erzurum
- Subaşı, M. ve Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21 (2), 419-426.
- Şahin, H. (2015). *Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerinin değerlendirmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Zirve Üniversitesi Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep
- Talip, C. (2003). Bolu ortaöğretim okulları yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterlilikleri. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2(3).
- Teke, S. (2019). *Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Rize
- Tezel, B. (2020). *Okul yöneticilerinin gösterdiği teknoloji liderliği biçimi ile okul başarısı ve öğretmenlerin akademik iyimserliği arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, İstanbul
- Turan, S. (2002). Teknolojinin okul yönetiminde etkin kullanımında eğitim yöneticisinin rolü. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 30(30), 271-281.
- Turan, S. (2020). COVID-19 okul müdürlerinin gelecekleri. *Milli Eğitim Dergisi* , 49 (1), 175-199.
- Turan, S., ve Şişman, M. (2000). Okul yöneticileri için standartlar: Eğitim yöneticilerinin bilgi temelleri üzerine düşünceler. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(4), 68-87.
- Tülgen, Ş. (2021). *Okul yöneticilerinin 21.yüzyıl becerileri ile teknoloji liderliği davranışlarının incelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Karaman
- Türk, M. (2017). *Öğretmen adaylarının dijital bilgiye ilişkin yeterlik algularının incelenmesi*. Yayınlanmış doktora tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Programı Bilgisayar ve

Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Eskişehir

- Uça Güneş, E. (2016). Toplumsal değişim, teknoloji ve eğitim ilişkisinde sosyal ağların yeri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 191-206.
- Ulukaya, F. (2015). *Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği öz yeterlikleri ile eğitim öğretim işlerini gerçekleştirme düzeyleri arasındaki ilişki (Tokat ili örneği)*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Tokat
- Uysal Balaban, N. (2012). *Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rolleri ile bilgisayar kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi* Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir
- Ünal, S. ve Kürüm, E.(2009). *Eğitim teknolojisine giriş*. Ankara: Pelikan Yayıncılık
- Yalçınkaya, M. (2002). Çağdaş okulda etkili liderlik . *Ege Eğitim Dergisi* , 1 (2) , <https://dergipark.org.tr/en/pub/egeefd/issue/4923/67351> sayfasından erişilmiştir.
- Yıldırım, B. N. (2012). *Liderlik özellikleri ve liderlik tarzlarının duygusal zekâ perspektifinden incelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim İşletme Anabilim Dalı, Kocaeli
- Yılmaz, M. (2007). Sınıf öğretmeni yetiştirmede teknoloji eğitimi . *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 27 (1) , 155-167 . <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gefad/issue/6751/90770> sayfasından erişilmiştir.
- Yılmaz, M. (2017). *Bilişim teknolojilerini okul yöneticilerinin kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı, Kırıkkale

EKLER**Ek – 1 Araştırma İzin Belgesi**

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-16605029-44-43326233

11/02/2022

Konu : Anket Uygulama İzni

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 07.02.2022 tarihli ve 165076 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencisi Emel BAYDEMİR, "Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi" konulu proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını İlgi yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı Denizli ili Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde bulunan ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlere uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının 2020/2 Nolu "Araştırma Uygulama İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde 2021/2022 eğitim-öğretim yılı içinde denetimi ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanması, ilgili genelgenin 28. Maddesi ve "Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi"nin 16. Maddesi gereği **sonuç raporunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi** Müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Süleyman EKİCİ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
11/02/2022
Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüzce Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : M.Akif Ersoy Mah. 29 Ekim Bulv.No:174/1
Merkezefendi/DENİZLİ
İnternet Adresi: <http://denizli.meb.gov.tr>
E-Posta: ab20@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Hüseyin ERKOÇ-V.H.K.İ. / Sefa GELMİŞ-Şef
Telefon No : 0 (258) 234 20 95
Faks : 0 (258) 234 20 99

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 5984-2da7-389c-82a8-8c6e kodu ile teyit edilebilir.

Ek – 2 Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeği

Sayın meslektaşım;

Bu anket formu “Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterliliklerinin Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi” konulu çalışmada veri toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Anketten elde edilecek veriler bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Anket toplamda iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde “Kişisel Bilgiler” başlığı altında kendi bilgilerinizi, ikinci bölümde “Eğitim Yöneticileri Teknoloji Liderliği Ölçeğini” okul müdürünüzü dikkate alarak doldurmanız gerekmektedir. Soruları samimi ve objektif olarak cevaplamanız, araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği için önemlidir. Lütfen hiçbir soruyu atlamayınız. Harcadığınız zaman ve değerli katkılarınız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Emel BAYDEMİR

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi
Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER:

1. **Cinsiyetiniz** : Kadın Erkek

2. **Yaşınız** :

3. **Mesleki Hizmet Süreniz** :

4. **Branşınız** :

5. **Görev Yaptığınız Okul Türü:**

Anadolu İmam Hatip Liseleri

Anadolu Liseleri

Sosyal Bilimler Liseleri

Çok Programlı Anadolu Liseleri

Fen Liseleri

Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri

6. **Kaç yıldır bilgisayar kullanıyorsunuz?** :

7. **Kendinizi teknoloji açısından yeterli buluyor musunuz?** :Evet Hayır

8. **Teknoloji kullanımına/teknolojik gelişime yönelik hizmetiçi eğitime katıldınız mı?**

Evet Hayır

Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeği	Hiç (1)	Kısmen (2)	Orta Düzeyde (3)	Büyük Oranda (4)	Her Zaman (5)
Soruları Okul Müdürünüzü Dikkate Alarak Cevaplayınız. Katılım derecenize ait olan puana “+” koymanız yeterlidir.					
Vizyoner Liderlik					
1. Okul stratejik planında teknoloji ihtiyaçlarına öncelik veririm.					
2. Okulda işbirliği yaptığım bir teknoloji ekibi oluşturunum.					
3. Stratejik planın bir parçası olarak "okul teknoloji planının" geliştirilmesine önem veririm.					
4. Okul teknoloji planının teknoloji ekibiyle birlikte oluşturulmasına önem veririm.					
5. Okul teknoloji planının eğitim paydaşlarının (öğretmen, öğrenci, hizmetli, veli, çevre kurumlar vb.) ihtiyaçları analiz edilerek oluşturulmasına özen gösteririm.					
6. Okul teknoloji planını oluşturma ve geliştirme sürecinde doğrudan yer alırım.					
7. Okul teknoloji planında gerçekleştirilecek eylem, amaç, hedef, zaman çizelgesi, bütçe ve planın değerlendirme aşamalarının açıkça belirtilmesini sağlarım.					
8. Okul teknoloji planını oluştururken diğer eğitim kurumlarının teknoloji planlarını incelerim.					
9. Okul teknoloji planını oluştururken ilçe ve merkez örgütün teknoloji planlarını incelerim.					
10. Okulun teknoloji ihtiyaçları için ayrı bir bütçe oluşturmaya çalışırım.					
11. Okulun teknoloji ihtiyaçları için ek kaynak temin etmeye çalışırım.					
12. Yeni teknolojileri okuluma kazandırmak için çaba gösteririm.					
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü					
13. Okulda farklı öğrenme stillerine sahip öğrenciler için geliştirilen özel öğretim programlarında eğitim teknolojilerine yer verilmesini sağlarım.					
14. Öğretmenlerin hazırladıkları ders planlarında eğitim teknolojilerinin etkin kullanımına yer vermesine dikkat ederim.					
15. Öğretim sürecinde eğitim yazılımlarının etkili bir şekilde kullanılmasını sağlamaya çalışırım.					
Mesleki Gelişimde Mükemmellik					
16. Öğretmenlere verilecek mesleki eğitimlerin stratejik planın bir parçası olan kurum teknoloji planında yer almasını sağlarım.					
17. Teknolojinin öğretimle bütünleştirilmesi amacıyla düzenlenen mesleki eğitimlere okulda gereken zamanın ayrılmasını sağlarım.					
18. Okulda, teknoloji alanında takım çalışması yapılmasına olanak sağlayacak öğrenme ortamları oluşturmaya çalışırım.					
19. Teknolojinin etkili kullanımıyla ilgili bilimsel yayınları takip etmeye çalışırım.					
20. Öğretmenlerin eğitim teknolojilerini yaparak-yaşayarak öğrenmelerini sağlayacak hizmet-içi eğitimleri seçmelerini teşvik ederim.					
21. Mesleki gelişim etkinliklerinin öğretmenlerin teknoloji eğitimi ihtiyaçlarına uygun olmasına özen gösteririm.					
22. Teknolojik açıdan zenginleştirilmiş materyaller kullanılarak öğretim kazanımlarına ulaşılması için okulda değişim hedefleri oluştururum.					
23. Okulda teknoloji kullanımıyla ilgili araştırma-geliştirme çalışmalarının yapılmasını teşvik ederim.					

Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeği	Hiç (1)	Kısmen (2)	Orta Düzeyde (3)	Büyük Oranda (4)	Her Zaman (5)
Soruları Okul Müdürünüzü Dikkate Alarak Cevaplayınız. Katılım derecenize ait olan puana “+” koymanız yeterlidir.					
Sistemantik Gelişim					
24. Okulda, teknoloji kullanım düzeyine ilişkin nicel ve nitel veriler toplanmasını sağlarım.					
25. Okulda çalışacak ücretli öğretmenlerin öğretim etkinliklerinde teknolojiyi etkin kullanma becerisine sahip kişiler arasından belirlenmesi için çaba harcarım.					
26. Okulun teknoloji alanında sürekli gelişimini sağlamak için diğer eğitim örgütleriyle stratejik ortaklıklar geliştirmeye çalışırım.					
Dijital Vatandaşlık					
27. Öğrenme faaliyetlerinde, dijital araçlara ve teknolojiye erişim imkânı açısından okuldaki herkesin eşit hakka sahip olmasını sağlarım.					
28. İnternetin eğitim dışı amaçlarla kullanılmaması için gereken teknolojik önlemlerin alınmasını sağlarım.					
29. Güvenli, yasal ve etik teknoloji kullanımı konusunda eğitim politikası geliştirerek okula örnek olurum.					
30. Öğrencilerin teknolojik araçları kullanarak gerçekleştirdiği olumsuz davranışları yakından takip edip karşı önlemler alınmasını sağlarım.					
31. Okul bilişim sistemindeki yetki ve veriye erişim izinlerinin öğretmen, öğrenci ve idarecilere amaca uygun şekilde dağıtılmasını sağlarım.					
32. Öğrencilerin internet aracılığıyla yaptıkları araştırma ve ödevlerde etik kurallara uygun alıntı yapmalarına dikkat edilmesi hususunda öğretmenleri bilinçlendiririm.					